Влада-Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 205 (2207) ♦ Середа, 3 листопада 1999 року ♦ Ціна договірна

3 листопада

✔ 1696 р. Похід правобережних і лівобережних козацьких загонів під проводом С. Палія на Кримське ханство.

✔ 1918 р. У Чернівцях Буковинське народне віче проголосило возз'єднання Північної Буковини з Україною.

✔ 1976 р. У Вашингтоні утворено групу сприяння виконанню Гельсінських домовленостей в Україні.

Латки на бюджет і виборчий закон

У жовтні, незважаючи на відчутний вплив виборчої кампанії, Верховна Рада впоралася з наміченими завданнями досить ефективно. На цьому наголосив Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко на погоджувальній нараді голів комітетів і фракцій. За жовтень парламент розглянув майже 90 законопроектів, що лише на 10 менше, ніж у вересні, коли сесія працювала у пленарному режимі три тижні. Загалом з початку сесії розглянуто 188 законопроектів.

Олександр Ткаченко нагадав про напружені зобов'язання на всю сесію — 415 законопроектів і звернувся до голів комітетів і фракцій прискорити їх підготовку.

Серед найвідповідальніших законопроектів, винесених на цей сесійний тиждень, — звісно, проект держбюджету на 2000 рік у першому читанні. Його розглядатимуть 4 листопада. Тоді обговорюватимуть і підсумки виконання державного бюджету за 9 місяців 1999 року та використання резервного фонду.

(Закінчення на 2-й стор.).

! У номер

Міжнародні спостерігачі здивовані нашою терплячістю

Саме голосування відбулося спокійно й без особливих порушень, але те, що коїлося під час передвиборної боротьби, аж ніяк не відповідало нормам і принципам ОБСЄ і Ради Європи. Таким, якщо коротко, є попередній висновок, оприлюднений спостерігачами цих двох організацій. Щодо самих порушень, то їх, свідчить заява зарубіжних представників, можна розділити на кілька груп.

Передусім нищівній критиці піддано висвітлення передвиборної кампанії державними й приватними електронними та друкованими ЗМІ. Упереджене ставлення до кандидатів, нерівні можливості доступу їх до теле- й радіоефіру. Словом, хто з нас не бачив цього на власні очі? Побачили й представники міжнародних організацій.

(Закінчення на 2-й стор.).

В ногах правди нема

За будь-якої погоди з важкими сумками щоденно сходжують десятки кілометрів, поспішаючи від будинку до будинку, листоноші. Та відтепер у Харкові поштові працівники з меншими фізичними затратами і швидше, особливо на віддалені житлові масиви, доставлятимуть кореспонденцію, газети й журнали. Одразу 500 велосипедів з багажними кошиками подарував поштовикам місцевий велосипедний завод. Отож правда — не в ногах, а у велосипеді!

Фото Валерія ІНЮТІНА.

 Врожай-2000

Земля просить дощу

6,2 млн. га земель (52% від запланованого) піднято на зяб в Україні. Процес триває надто повільно. І все ж, запевнив начальник управління землеробства МінАПК Василь Сорока, аграріям вдасться розв'язати цю проблему до середини листопада. Звісно, за сприятливих погодних умов.

З озиминою також не все гаразд. Вона зійшла лише на половині засіяних площ. Найгірше проклюнулися посіви в південно-східних областях. Та зараз, повідомили в Мінагропромі, ніхто нічого не пересіватиме. В міністерстві сподіваються, що після недавніх дощів озимина десь-таки зійде. А найбільш постраждалим регіонам навесні обіцяють підтримку з насіннєвих резервів.

СТРАХУВАННЯ ДЛЯ БЕЗСТРАШНИХ

Закони іноді можна читати як романи. Сьогодні ми публікуємо закон «Про загальнообов'язкове соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності». Таку назву міг би мати відомий роман про Корчагіна! Адже ми йдемо на амбразури й вузькоколійки, не думаючи, що буде далі. А закон каже: чому б не замислитись? І не лише про себе: там є стаття про страхування новонароджених і навіть ще не народжених дітей, чиї безстрашні мами випробовують долю на коліях сліпої Долі. Може, хтось вважає, що його доля в руках Божих? Для таких теж стаття є: якщо ви священнослужитель, можете застрахуватися добровільно! І хай вам Господь помагає.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Спробуй і виграй!

Триває передплата на газету «Голос України» на 2000 рік. Традиційно «ГУ» проводить серед своїх передплатників розіграш заохочувальних призів. Тим, хто зробив свій вибір і передплатив нашу газету щонайменше на 6 місяців, потрібно надіслати до редакції копію передплатної квитанції. На конверті обов'язково зробіть позначку «Передплата-2000». Розігруватимуться найрізноманітніші призи. І все це завдяки нашим спонсорам:

21. Одеській виробничо-торговельній фірмі «Елакс» (генеральний директор Володимир Юрковський) —побутові електроприлади, чайні сервізи.

22. Первомайському АТ «Санта-Україна» (голова правління Євген Дирдін) — сорочки чоловічі.

Якщо ви одразу передплатите газету на весь рік, то жодна інфляція вас не дістане. Цілий рік ви зможете отримувати газету за старою ціною і візьмете участь у другому розіграші заохочувальних призів, який відбудеться за підсумками передплати на друге півріччя 2000 року. Поспішіть зробити свій вибір на користь «Голосу України». Спробуйте своє щастя і в розіграші заохочувальних призів. Стежте за наступними номерами «ГУ», де буде продовжено список призів і наших спонсорів. Нехай вам щастить!

Передплата-2000

❍Казахська компанія «Казнафта» розпочала поставку нафти на Херсонський переробний завод.

❍У країні триває місячник добровільної здачі зброї.

P.S.

У номер

✔ Київ

Латки на бюджет і виборчий закон

(Початок на 1-й стор.).

На сьогодні винесено розгляд питань економічної політики і національної безпеки. Серед них, зокрема, закон про фонд держмайна.

Сьогодні парламентарії також визначатимуться стосовно змін до закону про вибори Президента, на яких наполягає ЦВК. Виборча комісія пропонує скасувати норму про те, що номери виборчих дільниць мають проставляти друкарським способом, мотивуючи це тим, що за два тижні до другого туру президентських виборів устигнути просто нереально. Однак тимчасова парламентська комісія з дотримання виборчих прав громадян не погоджується з такими змінами. І натомість пропонує подолати президентське вето на зміни до Цивільного процесуального кодексу щодо порушень виборчого законодавства.

У п'ятницю депутати розглядатимуть у повторному першому читанні доопрацьований варіант закону «Про вищу освіту».

Цього тижня депутати також планують прийняти доручення Генпрокуратурі про розслідування обставин побиття народного депутата В. Хари і заслухати попередні висновки комісії О. Єльяшкевича. О. Ткаченко запропонував працювати щодня доти, доки не впораються з усім запланованим. Наступного тижня — робота в комітетах і день уряду.

Консультації перед другим туром виборів

Нині тривають консультації кандидатів у Президенти щодо їхньої позиції до другого туру президентських виборів. Олександр Ткаченко в інтерв'ю журналістам повідомив, що у понеділок шестеро кандидатів — П. Симоненко, О. Мороз, Є. Марчук, В. Олійник, Ю. Кармазін і він — обговорювали підтримку Петра Симоненка у другому турі. О. Ткаченко зазначив: доки немає офіційних результатів виборів і невідомо, хто посів третє місце, завчасно говорити про ймовірність зняття лідером комуністів своєї кандидатури на користь О. Мороза. Голова парламенту не виключив підтримання ліво- і правоцентристами лівої кандидатури.

За словами О. Ткаченка, кандидати невдовзі підпишуть політичну угоду, де буде переглянуто роль, місце і повноваження Президента, Верховної Ради і Кабінету Міністрів. Тобто запропоновано конституційні поправки, які, на думку кандидатів, зорієнтують виборців у другому турі.

Міжнародні спостерігачі здивовані нашою терплячістю

(Початок на 1-й стор.).

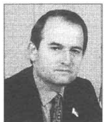
Інший пункт — бездіяльність ЦВК, яка ніяк не реагувала на скарги опозиційних кандидатів насамперед щодо упередженості електронних ЗМІ.

Третій серйозний мінус — незаконна участь у кампанії посадових осіб, які активно агітували на користь діючого Президента: і деякі голови держадміністрацій, і працівники органів МВС та спецслужб, і співробітники жеків, і працівники системи охорони здоров'я та освіти, і поштовики, і податківці... У заяві наведено численні приклади всіх різновидів порушень.

Доповідач Парламентської Асамблеї РЄ по Україні Анне Северинсен зазначила у розмові з журналістами, що вона дуже розчарована передвиборною кампанією в Україні. Тим більше, що практично проігноровано зауваження, які зробила вона та її колега Тюнне Келам після їхнього відвідання Києва на початку жовтня: тоді також ішлося про проблеми з висвітленням передвиборної кампанії та зловживаннями — на користь діючого Президента — з боку певних служб. До речі, представники Ради Європи поширили ще й свій окремий прес-реліз. «Економіка у занепаді.., повільні реформи стають на заваді іноземним інвестиціям.., соціальні проблеми посилилися.., державна податкова політика спричинила «тіньову» економічну діяльність.., політичне життя паралізовано суперечностями між парламентом і виконавчою владою», — таким бачать спостерігачі ПАРЄ наше буття. Але! «Українці, — пишуть вони, — страждають від наслідків цих невдач свого керівництва з великим терпінням і силою духу». Справді, як можна не помітити цей героїчний український мазохізм... От лише не знаєш: чи радіти з такої «високої» оцінки, чи плакати?..

Фото Сергія ЧУЗАВКОВА.

Трагічні події у вірменському парламенті

— Це пересторога всім демократичним силам в Україні, які почасти недооцінюють небезпеку найменших проявів політичного екстремізму, — заявив перший заступник Голови Верховної Ради України Віктор Медведчук після повернення з Єревана, де він брав участь у похороні на чолі офіційної делегації з України.

Віктор Медведчук із жалем констатував, що репутація молодої демократії на теренах колишнього СРСР удруге, після ганебного розстрілу Верховної Ради Російської Федерації, зазнала серйозного удару. Після аналізу інформації, одержаної з офіційних джерел, керівник української делегації був уражений цинізмом цього політичного вбивства. Він переконаний, що «єреванський урок» має бути врахований усіма без винятку політичними силами в нашій країні як страшна перспектива руйнування основ правової держави.

Прес-служба Верховної Ради України.

Результати практично не змінилися

За даними Центральної виборчої комісії України, попередні підсумки голосування на президентських виборах 31 жовтня піддано лише незначному коригуванню, повідомив на прес-конференції у понеділок увечері голова ЦВК Михайло Рябець.

За даними Центрвиборчкому, за нинішнього Президента України Леоніда Кучму віддано 36,5% голосів виборців (9,5559 млн.), за лідера комуністів Петра Симоненка —22,22% (5,8185 млн.).

Лідер Соцпартії Олександр Мороз отримав 11,28% голосів (2,9537 млн.), лідер Прогресивної соцпартії Наталія Вітренко — 10,97% (2,873 млн.), Євген Марчук — 8,14% (2,13 млн.).

За словами М. Рябця, підраховано «з округленням» майже 100% голосів виборців, які взяли участь у голосуванні. Поки що не надійшли дані з 27 дільничих комісій у 4 округах (Закарпатська обл. — 5 дільниць, Київська — 10, Одеська — 10, Тернопільська — 2 дільниці), загальна кількість виборців у яких не перевищує 1% з тих, хто проголосував по країні.

За останніми даними ЦВК, із 37,5 млн. виборців на 32,9 тис. дільниць у 225 округах проголосували 69,82%.

Офіційні підсумки голосування ЦВК має намір оприлюднити 3 листопада.

До другого туру голосування, який відбудеться 14 листопада, вийшли Л. Кучма і П. Симоненко.

Петро Симоненко: ми налаштовані на конструктивне співробітництво

1 листопада в агентстві УНІАН відбулася прес-конференція лідера Компартії України Петра Симоненка, який у другому турі президентських виборів змагатиметься з Леонідом Кучмою. Пошукачеві президентської посади було поставлено понад 30 запитань, що стосувалися позиції кандидата з багатьох проблем соціального, економічного, політичного характеру. І на сьогодні, і на перспективу.

Насамперед, що нині особливо актуально: на чию підтримку він розраховує, щоб мати шанси на перемогу 14 листопада. П. Симоненко не робить із цього таємниці: це ті, хто 31 жовтня підтримав представників лівих сил, а також так чи інакше висловив недовіру Л. Кучмі і протест проти режиму, що його уособлює нинішній Президент.

З певним підтекстом було й запитання: чи не збирається П. Симоненко знімати свою кандидатуру на користь нібито більш «прохідного» кандидата — Олександра Мороза? Відповідь була однозначна: порівняйте набрані нами в першому турі голоси, і питання щодо «прохідності» знімається саме собою. Це аж ніяк не означає, зазначив П. Симоненко, якогось протистояння надалі між нашими партіями, навпаки, спільність мети — усунути від влади ставлеників мафіозних кланів та олігархів і сформувати інституції справжнього народовладдя — має сприяти об'єднанню наших сил. Ми, комуністи, налаштовані на конструктивне співробітництво з усіма лівими і справді патріотичними силами.

Ішлося і про наміри Л. Кучми, в разі його перемоги, сформувати певного гатунку більшість у парламенті. На це П. Симоненко відповів: сьогоднішній парламент відображає певний зріз нашого суспільства. Яке суспільство — такий і парламент. І він не дозволить маніпулювати собою. Якщо говорити про більшість, то сформувати її може лише сам парламент, а указами Президента це не робиться.

Декотрих лякає можливий союз з Білоруссю. Лідер КПУ запевнив: страхи тут безпідставні, бо йдеться про зміцнення насамперед економічних взаємовигідних зв'язків. Це, вочевидь, відповідає інтересам наших братніх слов'янських народів.

Про позиції щодо Міжнародного валютного фонду П. Симоненко зауважив, що співробітництво з ним можливе й надалі, але на принципово іншій основі. А саме — співробітництво без диктату. Тобто МВФ дає позички, не висуваючи будь-яких політичних умов. За свої транші він одержує відсотки — і все. В разі налагодження саме такого співробітництва з МВФ Україна зможе спрямовувати кошти на розвиток промисловості, сільського господарства, науки. Тоді як тепер позички йдуть на повернення раніше взятих траншів, проїдання та розкрадання корумпованим чиновництвом і панівною верхівкою.

Леонід Кучма: брудні дні президентської кампанії закінчилися

«Я ніколи не відмовлявся від конструктивної співпраці з тими, хто стоїть на позиціях української державності, з усіма, хто стоїть на позиціях ринкової економіки», — заявив у понеділок у Києві Леонід Кучма.

«Я вважаю, що брудні дні президентської кампанії закінчились. Я в цьому впевнений», — підкреслив він.

Л. Кучма висловив думку, що Комуністична партія України та її лідер — кандидат у Президенти Петро Симоненко «гідно провели передвиборну кампанію». «Треба віддати їм належне: з їхнього боку не було наїздів», — сказав глава держави.

Президент сказав, що практично на 100% цифри результатів голосування збіглися з тими, «на що ми розраховували». «За великим рахунком, я маю бути задоволений, але не можна розслаблятися, а треба зосередитися на цих днях, що залишилися», — продовжив Президент.

Говорячи про плани на найближчий час, Л. Кучма повідомив журналістам, що має намір провести «серію нарад з питань економіки, посилення боротьби з організованою злочинністю», а також здійснити робочі поїздки до Черкаської і Донецької областей.

Президент України подякував усім людям, які віддали свої голоси на виборах за його кандидатуру, і всіх «учасників виборчого процесу: працівників виборчих комісій, правоохоронних структур».

Леонід Кучма заявив, що «ніколи не піде на неконституційні рішення щодо парламенту». «Натяки на білоруський варіант для мене неприйнятні», — підкреслив він.

Президент підтвердив свій намір запропонувати Верховній Раді України створити парламентську більшість.

«Якщо не вистачить здорового глузду, то є цілком законні методи, і я їх використаю. Президент насамперед повинен дотримуватися Конституції», —підсумував глава держави.

Ви прогнозували

На пропозицію «Голосу України» дати свій прогноз на 31 жовтня відгукнулися більш як 200 читачів. 62 з них правильно назвали прізвища кандидатів у Президенти, котрі вийдуть у другий тур виборів. Ними, як відомо, стали Леонід Кучма і Петро Симоненко. Як ми і обіцяли, ці читачі одержать передплату нашої газети на перше півріччя 2000 року. Це — М. Булат, В. Лопуленко, К. Ременев, О. Ярошенко, Л. Піцик, О. Кучер, Г. Поліщук, О. Семененко, В. Яцик, Л. Михайлов, Ю. Даниленко, Г. Знак, В. Дерябкіна, Г. Межерицький, В. Степанчук, В. Кованець, Л. Степаненко, Т. Малевич, Г. Гессер, Г. Іськов, Н. Гоголєв, Г. Сєнной, Л. Сущицька, Ю. Кодик, І. Корнієнко, Н. Толстоноженко, М. Молибога, М. Яковлєв, О. Пасічник, В. Логвиненко, А. Цебро, Л. Мельниченко, Н. Терук, В. Івасєв, З. Бондар, Канівець, В. Голинський, В. Роєнко, О. Федун, О. Яцьків, А. Романчук, О. Приймак, О. Пересада, А. Сосюра, Н. Гладкий, Л. Лантєєва, З. Мосур, В. Поліщук, С. Болдарев, Ю. Руденко, Д. Поліщук, А. Смольський, Н. Кувалдіна, Б. Полів'яний, О. Найдюк, Подлесна, В. Ремінець, В. Дусанський, Н. Новіков, Г. Юрченко, В. Никульников, М. Цибель.

«Голос України» вдячний усім читачам, котрі відгукнулися на пропозицію газети.

Пенсіонерам укотре сказано «ні»

Президент України Леонід Кучма повторно повернув до Верховної Ради з власними зауваженнями закон «Про внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення».

Глава держави не згодний з джерелами фінансування додаткових видатків, пов'язаних із збільшенням мінімального розміру пенсії за віком до 55 грн., що їх запропоновано в законі.

Джерела фінансування додаткових видатків, на думку Президента, «є економічно необгрунтованими і не враховують реалії та можливості економіки держави», повідомляє «Інтерфакс-Україна».

62 читачі «ГУ» вгадали результат виборів

Євросуд занепокоєний нашими проблемами

Текст Європейської конвенції з прав людини досі не оприлюднено в нашій державі

17 липня 1997 року Верховна Рада України ратифікувала Європейську конвенцію з прав людини. 11 вересня вона набрала чинності. Відтоді наші співвітчизники вперше реально отримали право, передбачене статтею 55 Конституції: звертатися за захистом своїх порушених прав до міжнародних організацій, зокрема до Європейського суду з прав людини у Страсбурзі. А наша держава підтвердила своє прагнення дотримуватися зобов'язань, узятих під час вступу до Ради Європи.

За станом на 3 вересня 1999 року до Європейського суду надійшло 1257 скарг від громадян України. Однак лише 349 із них було зареєстровано, а визнано прийнятними, тобто взято судом до розгляду, всього вісім.

Уповноважений із прав людини Верховної Ради (Омбудсман) Ніна Карпачова вважає причиною такого великого «відсіву» правову необізнаність наших громадян. «Багатьом абсолютно не відома процедура звернення до Європейського суду, — каже вона. — Не знаючи правил і норм Конвенції, люди часто втрачають час, навіть коли справа підпадає під мандат Євросуду. Євросуд не прийняв до розгляду ті справи, в яких або було порушено терміни звернення, або не використано всі національні механізми захисту прав людини. Або події відбувалися до набрання чинності Європейської конвенції з прав людини».

Серед тих восьми скарг від України, які суд у Страсбурзі прийняв до розгляду, шість — щодо умов тримання засуджених до смертної кари (по дві з Івано-Франківського та Сімферопольського сізо, по одній — із Хмельницького та Запорізького сізо). За двома скаргами нещодавно до Криму вже приїжджали представники Європейського суду, які зустрічалися із засудженими і вивчали ситуацію просто в сізо. Дві справи, які Євросуд прийняв до розгляду, — щодо заборгованої зарплати з Червонограда на Львівщині та Великих Дедеркал на Тернопільщині. Варто наголосити, що ці справи порушено не за самим фактом невиплати зарплати, а з приводу невиконання судових рішень із цих невиплат.

Розгляд міжнародними судами порушень соціально-економічних прав, скажімо, таких, як невиплата зарплати чи пенсії, передбачено Європейською соціальною хартією. Однак її Україна поки що не ратифікувала.

Виконання рішень Євросуду контролюють структури Ради Європи. Контрольним органом є Комітет міністрів Ради Європи. До речі, за 40 років існування Європейського суду з прав людини немає жодного випадку, щоб його рішення не було виконано країною-порушницею.

На жаль, текст Європейської конвенції з прав людини досі не оприлюднено в нашій державі. Тому й виникла парадоксальна ситуація: Конвенція діє з 1997 року, але до її оприлюднення українські суди фактично не можуть її застосувати. Інститут Уповноваженого з прав людини ВР нині взяв на себе підготовку Конвенції до друку в газеті «Голос України».

Якщо Євросуд ухвалить рішення на користь людини (позивача), відшкодовувати матеріальні чи моральні збитки має держава, котра є відповідачем. Адже, звертаючись до міжнародної організації, людина оскаржує дії держави. Хоча в Україні досі законодавчо не врегульовано, хто конкретно сплачуватиме відшкодування у цих випадках.

Жодного рішення по Україні Європейський суд досі не прийняв. Перше очікують на початку 2000 року. «Розгляд двох справ з приводу невиконання судових рішень із невиплати зарплат є унікальним, — вважає Ніна Карпачова. — Якби Європейський суд скоріше прийняв рішення на користь позивачів, це могло б уплинути на нашу владу. І не лише нагадати їй, що судові рішення мають обов'язково виконуватися, а й підштовхнути до розрахунків із боргами перед населенням за своє зароблене. Держава відчула б, що є серйозний і впливовий контроль за дотриманням її обов'язків перед людиною».

Український Омбудсман Ніна Карпачова дала читачам «Голосу України» декілька порад із приводу звернень до Європейського суду:

— До Європейського суду мають право звертатися фізична особа (група осіб) чи неурядова організація **у разі порушення особистих, політичних і громадянських прав.** Це право на життя, на свободу і особисту недоторканність, заборона катувань, втручання влади в особисте й сімейне життя, порушення свободи совісті та віросповідання, права на недоторканність майна, права на власність, на освіту, на вільні вибори.

Звернення до Європейського суду можливе лише тоді, коли вичерпано всі національні механізми захисту прав людини.

Чи за цивільною справою, чи за кримінальною обов'язково треба отримати ухвалу касаційної інстанції. Тобто **обов'язково пройти процедуру першої судової інстанції,** приміром, рішення районного суду чи районного в місті. Потім — вищої касаційної інстанції (обласного чи міського суду). Рішення Верховного Суду України — не обов'язкове. Лише коли Верховний Суд розглядав справу по першій інстанції, тоді обов'язковою вищою інстанцією є Пленум Верховного Суду.

Якщо справа підпадає під мандат Європейського суду, до нього можна звертатися **протягом шести місяців з дня винесення касаційної ухвали.** Лише за судовими рішеннями, винесеними щодо подій, які відбулися **не раніше 11 вересня 1997 року.** Тобто відколи набрала чинності Європейська конвенція з прав людини.

Ніна Карпачова

Звернення можна писати і офіційною мовою Євросуду (англійською та французькою), і **будь-якою державною мовою 41 країни,** які ратифікували Єропейську конвенцію з прав людини. У тому числі й **українською та російською.**

Звернення до Європейського суду — **безкоштовне.** Якщо Євросуд прийме заяву до розгляду, адвокатські послуги можуть відшкодовуватися Євросудом заявникові у разі, якщо він доведе, що не має достатніх коштів для оплати адвоката. В окремих випадках, якщо до розгляду справи залучатимуть свідків і самого заявника, можлива і компенсація витрат на проїзд та проживання.

Розгляд справи у Євросуді може тривати **декілька років.**

Уповноважений з прав людини Верховної Ради не є однією з обов'язкових інстанцій для звернення до Євросуду. Ця інституція не представляє справи громадян у суді (це можна зробити лише особисто або через адвоката). Але тут завжди готові допомогти людині, не відвертаються від неї.

Юліана ШЕВЧУК.

У комітетах Верховної Ради України

Захистімо сім'ю

Підготовлену Кабінетом Міністрів Концепцію поліпшення становища жінок в умовах соціально-економічної кризи в Україні на своєму засіданні розглянув Комітет з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства.

Проект Концепції визначає пріоритети державної політики стосовно жінок, стверджує основні принципи всебічної та рівноправної участі жінок у всіх сферах суспільного життя.

Народні депутати розширили положення Концепції щодо захисту сім'ї, материнства, передбачили на перспективу збільшення бюджетних та інших асигнувань для фінансування заходів, потрібних для її втілення, а ухвалили винести її на розгляд Верховної Ради.

Аварійно-рятувальні служби: проблеми і перспектива

Проект закону «Про аварійно-рятувальні служби», поданий Кабінетом Міністрів, завбачає визначення організаційних, правових та економічних засад створення і діяльності аварійно-рятувальних служб. У ньому окреслено обов'язки, права, гарантії соціального захисту та відповідальність рятувальників, а також питання міжнародного співробітництва у сфері ліквідації надзвичайних ситуацій.

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, розглядаючи згаданий законопроект, підтримав його ідею. Проте у виступах народних депутатів прозвучало чимало слушних зауважень та пропозицій.

Зокрема, чимало народних обранців висловилися за те, що не можна погодитися з пропозицією щодо визначення Кабінетом Міністрів порядку відшкодування збитків, заподіяних підприємствам, установам та організаціям, транспортні засоби або обладнання яких були пошкоджені внаслідок їх використання аварійно-рятувальними службами під час виконання робіт з ліквідації надзвичайної ситуації. Ці питання, зазначили учасники обговорення, мають регулюватися цивільним законодавством України, зокрема Цивільним кодексом, а не визначатися у підзаконних актах Кабінету Міністрів, або будь-якого іншого органу виконавчої влади.

Члени комітету вирішили рекомендувати Верховній Раді прийняти законопроект за основу.

Спеціальна економічна зона «Рені»

Комітет з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій розглянув внесені народними депутатами Станіславом Гуренком та Юрієм Круком проекти законів «Про спеціальну економічну зону «Рені» та «Про внесення доповнень до деяких законів України з питань оподаткування у зв'язку зі створенням спеціальної економічної зони «Рені».

Мета створення спеціальної економічної зони «Рені» — залучення інвестицій, сприяння розвитку зовнішньоекономічних зв'язків та підприємництва, завантаження потужностей портового комплексу, збільшення поставок високоякісних товарів та послуг, створення сучасної виробничої, транспортної і ринкової інфраструктури.

Створення СЕЗ «Рені» передбачається в місті Рені Одеської області на базі Ренійського морського торговельного порту строком на 30 років. Загальна площа зони — 94,36 га.

Рішення про створення СЕЗ «Рені» зумовлене вигідним геополітичним положенням, основою якого є трансєвропейська водна магістраль — річка Дунай, потребою розв'язання першочергових проблем регіону: повернення Ренійському морському торговельному портові втрачених вантажопотоків, вирішення питань працевлаштування населення регіону, створення сприятливого клімату інвестиційної діяльності в регіоні.

Члени комітету прийняли рішення рекомендувати Верховній Раді взяти ці законопроекти за основу.

Прес-служба Верховної Ради України.

Вузол проблем транспортного вузла

На виїзному засіданні Комітету з питань будівництва, транспорту і зв'язку, що відбулося в Одесі, проаналізовано, як влада виконує прийняті законодавчі акти економічного характеру. Йшлося про реалізацію державної житлової політики, реформування галузі, координацію діяльності основних видів транспорту. Адже саме в Причорномор'ї, як ніде, переплелися морські, річкові, залізничні, автомобільні й повітряні перевезення. Саме через цей регіон іде величезна маса експортних, імпортних, транзитних вантажів.

Протягом 9 місяців поточного року в очікуванні розвантаження в чорноморських портах добовий простій сягав 9,2 тисячі вагонів, унаслідок чого залізниці завдано збитків на 43,5 мільйона гривень. Чорноморське морське пароплавство з 1995 року зменшило обсяги вантажоперевезень у 30, а доходи — у 130 разів. Тут на балансі залишилося тільки 11 суден, 5 із них — під арештом. Пароплавство на межі банкрутства, заявлена іноземними кредиторами заборгованість сягає 222 мільйонів доларів.

У прийнятих комітетом рішеннях намічено заходи, які у нових законодавчих актах та в практичній роботі виконавчих структур позитивно вплинуть на розв'язання всього того вузла проблем, що виник останнім часом у транспортному комплексі Причорномор'я.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Самоврядування

На допомогу прийшли американці

Міський голова Світловодська Віктор Болобан вважає, що провінція зайнята розв'язанням конкретних проблем місцевого самоврядування, адже закон «Про місцеве самоврядування» має лише декларативний характер і не спрацьовує за нинішніх соціально-економічних умов. Виправити ситуацію і допомогти нашим господарникам спробували американські колеги. Вони створили програму «Партнерство громад для поширення досвіду місцевого самоврядування», розраховану на три роки співробітництва та обміну досвідом. Фінансує програму Агентство США з міжнародного розвитку, а виконавець — фундація «Україна—США». Директор програми в Україні Люба Цегельська повідомила: у цьому проекті задіяні 18 громад США та 18 українських. Зокрема, розпочали співпрацю міста Черкаси та Де-Мойон, Львів і Філадельфія, Харків та Цинциннаті, Світловодськ і Спрингфілд тощо. Відбір українських міст відбувався за строго визначеними критеріями.

За її словами, завдання громад-партнерів — спільна робота над конкретними проблемами у різних напрямах: місцевий економічний розвиток, місцевий бюджет і фінанси, житлове господарство та комунальні послуги, громадський транспорт, залучення громад до участі в місцевому самоврядуванні. Наразі отримали позитивні результати співпраці. Як зазначив В. Болобан, у нього спершу не було жодних ілюзій, утім після перших кроків реалізації програми у місті немає проблем з несплатою населенням комунальних послуг, почав розвиватися малий бізнес, створюються робочі місця. Крім того, американські колеги надають технічну і гуманітарну допомогу.

Отож Віктор Болобан висловив надію, що такі партнерські стосунки стануть широкомасштабними і міцними. Можливо, американський досвід можна застосувати і до українських умов.

Юлія ШЕЙКО.

Хроніка. Факти. Події

✔ Париж

Завищений гонорар — причина відставки?

Найвпливовіший і найавторитетніший член французького уряду — міністр економіки і фінансів Домінік Стросс-Кан — опинився в центрі скандалу, пов'язаного з фінансовими порушеннями в діяльності Національної каси студентського страхування. Слідчі вважають, що розмір гонорару, сплачений йому, виявився надто завищеним. Французька преса одностайно передвіщає практично неминуче офіційне пред'явлення обвинувачення Стросс-Кану, а це може спричинити серйозну урядову кризу. Адже цей міністр посідає ключове місце в кабінеті прем'єра-соціаліста Лионеля Жоспена.

✔ Скоп'є

Вдалі гасла

Зростанням антинатовських і антиалбанських настроїв серед значної частини електорату можна пояснити високі результати, одержані кандидатом Соціал-демократичного союзу Македонії (СДСМ) на першому турі президентських виборів, що відбувся днями в країні. Адже саме такі послання і гасла покладено в основу проведеної СДСМ передвиборної кампанії. Набравши близько 35 відсотків голосів, Тіто Петковський впевнено очолив президентську гонку.

✔ Дублін

У центрі — торгівля і підприємництво

Проблеми співробітництва між Ірландією і шотландською владою в галузі транспорту, захисту довкілля, високих технологій, боротьби з поширенням наркотиків, а також питання політичного порядку денного в рамках Європейського союзу обговорювали під час короткого робочого візиту до Дубліна першого міністра уряду Шотландії Дональда Дьюара. Важливе значення, що його надають в Ірландії цьому візиту, обумовлено насамперед швидким розвитком двосторонніх зв'язків у галузі торгівлі та підприємництва. Обсяг ірландського експорту до Шотландії перевищує 800 мільйонів доларів, 120 компаній «зеленого острова» реалізують там свої виробничі проекти.

✔ Варшава

У «Солідарності» немає солідарності

На межі «розлучення» опинилася правляча коаліція, уряд якої відзначив 31 жовтня дворіччя своєї діяльності. Нинішню кризу в коаліції спричинено небажанням керівництва «Акції виборчої «Солідарності» пристати на пропозицію лідера Союзу свободи Лешека Бальцеровича про введення з наступного року нової скороченої шкали податків з одночасною ліквідацією різних пільгових податків. Додаткового удару по коаліції завдали деякі депутати сейму: вони знову порушили забуту тему про секретне розроблення політичних партій спецслужбами за часів правління президента Леха Валенси і прем'єра Ханни Сухоцької.

✔ Фотофакт

В Осло ліві партії протестують проти візиту до Норвегії президента США Білла Клінтона. Іноді ці протести супроводжуються зіткненнями з поліцією.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» і зарубіжних інформагентств.
Фото АП.

Коли товариші не мають згоди...

...то це завжди використовують конкуренти. Та спочатку про війну між «червоними» і «зеленими» — членами правлячої коаліції.

В минулі роки ФРН передала Туреччині частину військової техніки армії колишньої НДР. Раніше вона також будувала для свого союзника фрегати, танки, вертольоти.

І все б нічого, та якось в одному телесюжеті промайнула картинка: німецькі «леопарди» виходили з укрить і займали позиції, щоб розправитися з повстанцями-курдами. Депутати бундестагу обурилися: Німеччина щосили бореться за права людини, водночас поставляючи до не зовсім благополучної в цьому плані країни... зброю вбивств. Не бути цьому! І розгорнули на своєму засіданні запеклу дискусію, що загрожує обернутися розпадом коаліції.

Справа набуває серйозного повороту, адже Туреччина запропонувала німецькій фірмі «Краус-Маффай» вигідне замовлення на постачання «леопардів-2». Відмова від замовлення означає втрату шести тисяч робочих місць. Канцлер Герхард Шрьодер і міністр оборони Рудольф Шарпінг — прихильники поставок, а «зелені», на чолі з міністром закордонних справ Йошкою Фішером, категорично виступають проти. Дебати зайшли так далеко, що нині йдеться уже не стільки про поставки танків, скільки про німецький експорт озброєння взагалі. Німеччина вважається одним із головних експортерів зброї: минулого року вона продала її майже на 2 млрд. марок, посівши четверте місце у світі після США (25 млрд. марок), Франції (7,6 млрд.), Росії (2,4 млрд.).

Найважливіші замовники Німеччини: Туреччина, яка закупила озброєнь на 1 млрд. марок, а також Греція (280 млн.), Південна Корея (180 млн.) та Швеція (160 млн.). Замовниками німецької зброї воліють стати також Індія, Єгипет, Литва. Однак на кожне замовлення потрібна згода бундестагу. При цьому незмінним залишається правило: регіонам з напруженою ситуацією чи тим, хто веде війну, зброю не продавати.

Анкара образилася: не хочете постачати нам «леопардів» — не треба, конкуренти у вас є. На заклик Туреччини швидко відгукнулися країни, які виробляють потрібні їй танки: США, Італія, Франція та Україна. У січні п'ять типів танків відправлять до Туреччини на річні випробування. Багато хто одностайні в тому, що найбільше шансів має українська машина. Щоправда, тут можуть відігравати роль й інші інтереси. Оскільки Анкара готова прийняти не лише суперсучасну техніку, а й дещо старіше, американський концерн «Дженерал Дайнемікс» погодився передати туркам колишні свої моделі «Абрахамс М1-А2», причому 350 із них — безкоштовно. Але ж давно відомо, що безплатним буває хіба що сир у мишоловці: американці вочевидь розраховують на отримання великого замовлення.

Валентина ПИСАНСЬКА.
Франкфурт-на-Майні.

Повз танки

Чеченські біженці йдуть із Гудермеса на Захід повз російські танки. Нарешті у них з'явилася можливість утекти від війни. Москва спеціально відкрила кілька проходів для біженців на кордонах республіки. На невизначений час їх домівкою стане Дагестан.

Фото АП.

Грузія йде від Росії семимильними кроками

Над будинком держдепартаменту з охорони державного кордону Грузії спущено прапор Російської Федерації. Це знаменувало повний перехід кордону країни під контроль національних прикордонних військ.

В урочистій обстановці останні 30 співробітників федеральної прикордонної служби Росії залишили департамент. У церемонії проводів брали участь вищі командні чини та керівники грузинського парламенту. Командувач прикордонних військ Грузії Валерій Чхеїдзе заявив, що з цієї хвилини на кордонах країни не залишилося жодного російського військовослужбовця.

Через деякий час після урочистих проводів у приміщенні департаменту знайшли протипіхотну міну, підготовлену до вибуху. Всіх співробітників та гостей було евакуйовано. Розмінування доручили грузинським саперам, хоча російська сторона також прислала своїх спеціалістів.

Генерал-майор Чхеїдзе заявив, що ідея замінувати будівлю, найпевніше, належить тим військовим чинам, які не можуть змиритися із втратою «колонії», якою вони вважають Грузію. Колону російських прикордонників затримали на кордоні до з'ясування обставин.

Цей інцидент — одна з ланок у ланцюгу останніх «непорозумінь» між Грузією та Росією. Нещодавно комітет з геополітики Держдуми Росії визнав «легітимним президентом Абхазії Владислава Ардзінба». Нагадаємо, що недавні вибори в Абхазії офіційно визнано незаконними Росією, США, країнами ЄС, ОБСЄ. Подвійний стандарт російських політиків, які розстрілюють чеченських сепаратистів і підтримують сепаратистів абхазьких, викликав у Грузії хвилю обурення. Акції протесту перед російським посольством тривають.

До речі, днями в Москві вже розпочалися переговори про ліквідацію російських військових баз на території Грузії. Процес виведення російських військовиків погодилася профінансувати Америка. Голова парламентського комітету з оборони та безпеки Грузії Реваз Адамія зазначив, що питання виведення російських військ буде предметом обговорення і на стамбульському саміті ОБСЄ в середині листопада.

Грузія не збирається поступатися Росії і в іншому військовому питанні. Розпочавши війну в Чечні, Москва набагато збільшила кількість важкої техніки на півдні країни, перевищивши таким чином свою квоту, визначену договором про обмеження звичайних озброєнь у Європі. НАТО висловила протест. Тоді Москва спробувала розв'язати цю проблему за рахунок Грузії, зажадавши від неї передати Росії свою квоту. Проте Грузія два роки тому вже надала РФ частину своєї квоти — одну третину від усієї кількості бойової техніки грузинської армії. Тепер Тбілісі не тільки не збирається передавати додаткові квоти для Росії, а й вимагає повернути «позичені» раніше.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.
Тбілісі.

Винен? Плати

Після аварії на заводі з виробництва ядерного палива для АЕС в японському місті Токаї минув тільки місяць, а мешканці вже відчувають її наслідки.

Ні, самопочуття не погіршилося. Хоча в перші дні після найбільшої ядерної аварії в історії Японії побоювалися саме цього. Тоді терміново евакуювали громадян, які мешкали в 10-кілометровій зоні, на добу закрили всі школи, підприємства, зупинили рух транспорту. Йшлося й про те, що, можливо, над підприємством доведеться споруджувати саркофаг, подібний до чорнобильського. Нині вирішили обмежитися лише триметровим, 30 см завширшки, бетонним парканом.

Обстеження місцевих мешканців також вселило оптимізм. Кількість жертв радіації не збільшилася. Великі дози опромінення отримали лише 69 співробітників заводу, двоє досі перебувають у критичному стані.

Але мешканці префектури Ібаракі все-таки знервовані. Днями асоціація власників готелів Ібаракі навіть звернулася до уряду Японії з проханням надати їм термінову фінансову допомогу: готелі префектури зовсім спорожніли. Щоб уникнути розорення, вони хотіли б отримати близько 500 млн. доларів кредиту на три роки, бо сподіваються, що за цей час пристрасті трохи вщухнуть і люди знову приїздитимуть до префектури.

Загальну кількість позовів на компанію Джей-Сі-Оу, власницю заводу, взагалі важко підрахувати. Керівництво компанії визнало, що аварія сталася з вини персоналу. Отож нині вона повинна відшкодувати матеріальні збитки всім, хто вважає, що втратив гроші або здоров'я внаслідок катастрофи. А таких чимало. Крім того, що в префектурі не зустрінеш жодного туриста, компанії оптових закупівель відмовилися купувати продукти, розірвано багато з укладених раніше контрактів.

Додалося роботи й органам місцевої влади. Тільки протягом одного місяця надійшло більш як п'ять тисяч запитів від громадян, які цікавляться: як позначиться витік радіації на здоров'ї людини та на довкіллі, чи можна збирати на території Ібаракі врожай, користуватися водою з місцевих водосховищ? Але, звичайно, найбільше мешканці занепокоєні, чи не постраждають від радіації їхні діти, онуки, правнуки... Одне слово, адміністрація змушена створити спеціальну службу, співробітники якої працюватимуть з листами і консультуватимуть громадян. А тим часом влада префектури також подала позов на компанію. Судитися так судитися.

Наталя ФІЛІПЧУК.
За матеріалами зарубіжної преси.

Хто замінував департамент держкордону?

Футбол на газовому полі

«Нафтогаз України» – ЦСКА: 600 тисяч гривень щомісяця

Точка зору

Мало не сенсацією № 1 у навколоспортивних колах Києва стало підписання меморандуму між керівником НАК «Нафтогаз України» Ігорем Бакаєм і міністром оборони Олександром Кузьмуком, відповідно до якого «Нафтогаз» зобов'язується щомісяця виділяти на підтримку футбольного клубу ЦСКА 600 тисяч гривень. Чи не тому обіцянку І. Бакая зробити через два-три роки ЦСКА найкращою футбольною командою країни багато хто сприймає як справу майже вирішену?

Утім, у цій ситуації не все так гладко, як здається на перший погляд. І. Бакай, точніше, близька йому комерційна структура — акціонерне товариство «Інтергаз» — уже має сумний досвід спонсорування футбольного клубу «Дніпро» (Дніпропетровськ), почесним президентом якого був сам глава держави Леонід Кучма. А сьогодні розповідати про долю колись патронованої «Інтергазом» команди без суму не можна. Але, ставши спонсором клубу, І. Бакай домігся припинення кримінальної справи щодо «Республіки», переділу нафтогазового ринку України в інтересах «Інтергазу». А згодом дослужився до звання головного фінансового спонсора Л. Кучми.

Нинішня затія з фінансуванням столичного ЦСКА теж аж ніяк не безкорисна. Згідно з домовленістю між «Нафтогазом України» та Міністерством оборони останнє зобов'язалося передати національній акціонерній компанії 11 літаків Ту-160 і Ту-95МС. «Нафтогаз», у свою чергу, пообіцяв передати літаки Російській Федерації у рахунок погашення частини українського газового боргу. Можна не сумніватися в тому, що на цій акції передбачалося отримати чималі бариші до скарбнички всіх учасників оборудки.

А тепер трохи бухгалтерії: вартість кожного з обіцяних «Нафтогазу» стратегічних бомбардувальників (без урахування зношення) у середньому становить 70 мільйонів американських доларів. Зіставимо цифри: 770 млн. дол. і 600 тис. грн. Навіть якщо уявити, що вартість одного літака становитиме лише 25 мільйонів американських доларів, — а саме таку ціну запропонувала за кожний бомбардувальник російська сторона, — то сума вийде ого-го! Відчуваєте різницю?!

Проте ця оборудка виходить далеко за рамки торгівлі зброєю. Річ у тім, що тільки державному бюджету України структура Ігоря Бакая заборгувала 4 млрд. 147 млн. гривень. При цьому борг НАК «Нафтогаз України» перед державою, що дорівнює двократному обсягу заборгованості держави перед пенсіонерами, аж ніяк не найстрашніша проблема. Зрештою, країна вже давно змирилася з тим, що суб'єкти підприємницької діяльності регулярно створюють бюджету недоплату, податкова адміністрація застосовує до боржників штрафні санкції, а ті, в свою чергу, скаржаться на дії податківців до арбітражних судів. Хоча, як днями зазначив глава ДПАУ Микола Азаров: «Структуры, которые підтримують Президента, — не жалуются». Те, що «Нафтогаз України» належить до категорії таких, ні в кого сумнівів не викликає. Не дарма ж бо Олександр Ткаченко заявив, що саме структура І. Бакая фінансує збір компромату на опонентів глави держави і нею начебто було виділено для цієї, м'яко кажучи, сумнівної мети 400 мільйонів гривень? А коли так, то нинішні проходолні відносини між «Нафтогазом України» і Державною податковою адміністрацією треба сприймати не як серйозний конфлікт, а скоріш, як прийомчик з арсеналу: «Бий своїх, щоб чужі боялися». Ну й що з того, що у І. Бакая борги перед бюджетом? Хто сказав, що він збирається їх узагалі погашати, а керівництво держави — його за це стратити чи помилувати?

Ні для кого не таємниця, що нинішні ігри у внутрішню та зовнішню заборгованість перетворилися на поле для збирання коштів на виборчу кампанію Леоніда Кучми. Ще навесні 1998 року на переговорах між керівником РАТ «Газпром» Ремом В'яхіревим і керівництвом українського уряду Прем'єр-міністрові України Валерію Пустовойтенку було поставлено конкретне запитання: коли Київ розрахується з боргами за поставки природного газу в другій половині 1997 року? І як був здивований «Газпром», коли Україна без будь-якої прихованої думки погодилася на реструктуризацію боргу, який значиться здебільшого за комерційними структурами, на суму, що становить майже 1 мільярд доларів! По суті, це був перший конкретний сигнал росіянам: до президентських виборів в Україні жодних платежів Київ не здійснюватиме. А всі обіцянки щодо товарного покриття, взаємозаліків тощо — не що інше, як блеф, вигаданий для збереження бодай обсягу транзитних російських поставок та задля обману українських споживачів.

Фактично ситуація складається так, що після відставки з поста прем'єр-міністра України Павла Лазаренка вчасні розрахунки за імпортований з Росії природний газ ніхто не вважав пріоритетом економічної політики держави. Навпаки, вони перетворилися на зовсім небажане «задоволення» для уряду В. Пустовойтенка. Уряд став перед вибором: або платити Росії за рахунками, або збирати кошти на виборчу кампанію Л. Кучми. Ставку вирішено було зробити на останнє. Ось і виходить: якщо з другої половини 1995-го по першу половину 1997 року (період, коли П. Лазаренко працював спочатку першим віце-прем'єром, куратором паливно-енергетичного комплексу країни, а потім главою уряду) боргів з імпорту природного газу не було, бо держава приймала на себе лише зобов'язання щодо забезпечення блакитним паливом населення та комунального господарства, а за поставки газу підприємствам розраховувалися комерційні структури, то з другої половини 1997 року почав формуватися борг перед РАТ «Газпром», який досяг уже 2,1 мільярда американських доларів.

Але ж бо ситуація з поставками природного газу в 1995-му була анітрохи не краща, ніж тепер: з першого дня незалежності і до кінця 95-го весь тягар розрахунків за ними було покладено на державу. Борг України перед РАТ «Газпром» станом на 1994 рік, реструктуризований у березні 1995-го під випуск облігацій зовнішньої державної позики, становив 1,4 мільярда американських доларів, перед Туркменистаном — понад 600 мільйонів доларів. Навіть у першій половині порівняно благополучного 1995 року, коли Україна домоглася значного позитивного сальдо зовнішньоторгового балансу, на державі висіла майже 300-мільйонна заборгованість у поставках російського блакитного палива. І лише запропонована наприкінці 1995 року тодішнім віце-прем'єр-міністром Павлом Лазаренком схема розрахунків за російський газ — коли держава відповідала тільки за поставки газу населенню та комунальному господарству, а з промисловими підприємствами прямо працювали оптові імпортери — дала змогу Україні уникнути боргового тягаря перед Росією, а заодно і значно розвантажила бюджет.

Чому Україна із цілком платоспроможної держави перетворилася на боржника, а її нафтогазовий комплекс — на провалля, в якому зникають гроші та ресурси?

Чому Україна відмовляється від того, що вигідно їй як державі, і навмисне йде на збільшення зовнішньої заборгованості? Мало того: росіяни не можуть зрозуміти, чому український уряд уперто не дозволяє комерційним структурам самостійно погасити борг перед «Газпромом», звалюючи його на плечі держави?

Стосовно цього поки що є дві версії. Перша: напередодні парламентських, а вже тим паче президентських виборів політичний режим не був зацікавлений у появі потужних промислово-фінансових структур, здатних поза контролем з боку держави виходити на зовнішні ринки, особливо ринок Росії. Друга: оскільки ринок енергоносіїв є тим місцем, де сконцентровано мало не найістотніші матеріальні та фінансові ресурси і де найближчим часом можна акумулювати значний капітал, то владі, яка стоїть перед проблемою самозбереження, треба було позбавити його останнього натяку на якусь прозорість. З цією функцією «Нафтогаз України», з подачі уряду, здається, впорався блискуче. Відгадайте, що сьогодні в нафтогазовому комплексі України — найбільше табу? Ні, не розподіл ринку газу, не обсяг і структура заборгованості перед РАТ «Газпром», а розрахунки дилерів із самим НАК «Нафтогаз України». А знаєте, чому?

Річ у тім, що приховування реального стану розрахунків за споживаний в Україні природний газ дає змогу урядові В. Пустовойтенка та його дітищу в особі структури І. Бакая маніпулювати боргами, залишаючись начебто ні при чому. Виходить так: газ надходить на адресу «Нафтогазу України», той через свою дочірню структуру — Торговий дім «Газ України» — передає його для продажу дилерам, а ті, в свою чергу, уклавши вигідні контракти й отримавши розрахунок, розчиняються у просторі. У результаті безпосередній споживач газу, зазвичай, розраховується з посередником, але гроші в повному потрібному обсязі на рахунок «Нафтогазу України» не потрапляють. При цьому уряд і пан Бакай у збільшенні боргів начебто не винні і споживач ні при чому. Але ж бо хтось у нас і з газом, і при грошах? Насмілюся зробити висновок: якщо схема розрахунків за поставками природного газу глибоко збиткова для держави і для самого НАК «Нафтогаз України», але вона все-таки працює, то в ній кревно мають бути зацікавлені представники нинішньої влади. Та й згадувані Головою Верховної Ради Олександром Ткаченком 400 мільйонів на компромат проти опонентів з неба не візьмуться.

Пам'ятаючи про сумний досвід очолюваної Ігорем Бакаєм корпорації «Республіка», слід було б уже сприймати як належне маніпуляції з ресурсами, які розчиняються в повітрі, та зовнішніми боргами, що з'являються. Але 1995 року «Республіці» вдалося не тільки відбитися від нападок прокуратури, а й з'явитися в особі акціонерного товариства «Інтергаз».

Щоправда, навесні 1996-го Головне контрольно-ревізійне управління перевіряло діяльність корпорації, але під час перевірки через випадково (!?) залишений без нагляду опалювальний прилад у приміщенні корпорації... сталася пожежа, внаслідок якої згоріла вся документація, зокрема й бухгалтерська звітність.

Очевидно, цей досвід надихнув і нинішніх покровителів І. Бакая — Валерія Пустовойтенка та самого Президента, якщо після такої тривалої боротьби і парламентаріїв, і політичних партій з монополізацією енергоринку України на ньому з'явилося таке формування, як «Нафтогаз України», до якого Антимонопольний комітет не має й найменших претензій. Утім, справа зовсім не в монополізації газового ринку України, а в ефективності його роботи. А про яку ефективність може йти мова, якщо напередодні зими Україна стоїть перед дефіцитом природного газу в обсязі близько 5 мільярдів кубометрів, закуповувати які І. Бакай, судячи з усього, не збирається? «У мене газу доста. Бракує його для продажу з аукціонів, для промисловості та інших дурниць», — заявив нещодавно керівник НАК «Нафтогаз України». Ці слова треба, мабуть, розуміти так: до зими українська промисловість та «інші дурниці» накажуть довго жити. І все це на тлі більш як напружених відносин з іншим експортером природного газу в Україну — Туркменистаном. Тільки поточного року Україна винна туркменам більш як 285 мільйонів доларів за вже поставлений газ. А зважте на борги попередніх років, через які Туркменистан готовий звернутися з позовом до міжнародного суду...

Загалом повну і вчасну попередню оплату за поставками в Україну російського природного газу припинено ще в другій половині 1997 року, коли зусиллями уряду Пустовойтенка було зруйновано наявну схему взаєморозрахунків. Фактично з липня 1997-го весь тягар газового боргу перекладався на державу, а сам борг збільшувався в геометричній прогресії. Сьогодні його вже жодними стратегічними бомбардувальниками не погасити. Хоче того Україна чи ні, але свої умови диктує Російська Федерація. І якщо в Міністерстві оборони України стратегічні бомбардувальники Ту-160 і Ту-95МС оцінюють у 70 мільйонів доларів кожний, то Росія не дає за кожний з них більш як 25 мільйонів. Але ж це всього 280 млн. із 2,1 млрд. Як бути з рештою суми? Уряд України обіцяє до кінця року попередньо сплатити 147 мільйонів доларів живими грошима і 500 мільйонів — поставкою сільгосппродукції і товарів. Зокрема, названих бомбардувальників. Такі обіцянки української сторони на тлі щомісячного збільшення поточних газових боргів України у середньому на 150 мільйонів доларів у керівника російського Мінпаленерго Віктора Калюжного нічого, крім сміху, не викликають.

Утім, у цій ситуації постає ще одне запитання: як лічити? На думку В. Пустовойтенка та І. Бакая, борг «Нафтогазу України» перед РАТ «Газпром» сьогодні становить 690 мільйонів американських доларів, а значить, приблизно таким самим має бути і борг держави. Але цифри 690 млн. і 1,8 млрд. — борг, визнаний Прем'єр-міністром України Валерієм Пустовойтенком на переговорах з керівництвом РАТ «Газпром» (після цих переговорів він збільшився ще на 300 млн. і вже становить 2,1 млрд. доларів США) — так само схожі, як «Мерседес» і «Запорожець». Звідки ці більш як 1 млрд. 100 млн. доларів? З'ясовується, український прем'єр геть не бажає забезпечувати вчасні розрахунки комерційних структур (при тому, що ще 1997 року було досягнуто угоди про гарантії щомісячної попередньої оплати), а згодний списати все на зовнішній борг країни. Чому? Це вже загадка, розв'язати яку навряд чи зміг би навіть «великий комбінатор». Хоча розв'язувати нічого й не треба. Річ у тім, що головні боржники з категорії комерційних структур так само близькі нашому урядові, як і НАК «Нафтогаз України». Ну яка різниця між довіреним І. Бакаю «Нафтогазом» і його власним дітищем — «Інтергазом», що заборгував Росії понад 160 мільйонів американських доларів? Не рятувати ж, справдібо, державу за рахунок власної кишені? Воно якось зручніше навпаки...

Тетяна ЗАДОРОЖНА,
народний депутат України.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання,

Цей Закон відповідно до Конституції України та Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування визначає правову основу, економічний механізм та організаційну структуру загальнообов'язкового державного соціального страхування громадян від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які призвели до втрати працездатності або загибелі застрахованих на виробництві (далі — страхування від нещасного випадку).

Страхування від нещасного випадку є самостійним видом загальнообов'язкового державного соціального страхування, за допомогою якого здійснюється соціальний захист, охорона життя та здоров'я громадян у процесі їх трудової діяльності.

РОЗДІЛ І
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Завдання страхування від нещасного випадку

Завданнями страхування від нещасного випадку є:

проведення профілактичних заходів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві, професійним захворюванням та іншим випадкам загрози здоров'ю застрахованих, викликаним умовами праці;

відновлення здоров'я та працездатності потерпілих на виробництві від нещасних випадків або професійних захворювань;

відшкодування матеріальної та моральної шкоди застрахованим і членам їх сімей.

Стаття 2. Сфера дії Закону

Дія цього Закону поширюється на осіб, які працюють на умовах трудового договору (контракту) на підприємствах, в установах, організаціях, незалежно від їх форм власності та господарювання (далі — підприємства), у фізичних осіб, на осіб, які забезпечують себе роботою самостійно, та громадян — суб'єктів підприємницької діяльності.

Стаття 3. Ґарантії забезпечення прав застрахованим у страхуванні від нещасного випадку

Держава гарантує усім застрахованим громадянам забезпечення прав у страхуванні від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання.

Стаття 4. Законодавство про страхування від нещасного випадку

Законодавство про страхування від нещасного випадку складається із Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, цього Закону, Кодексу законів про працю України, Закону України «Про охорону праці» та інших нормативно-правових актів.

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші норми, ніж ті, що передбачені законодавством про страхування від нещасного випадку, то застосовуються норми міжнародного договору.

Стаття 5. Основні принципи страхування від нещасного випадку

Основними принципами страхування від нещасного випадку є:

паритетність держави, представників застрахованих осіб та роботодавців в управлінні страхуванням від нещасного випадку;

своєчасне та повне відшкодування шкоди страховиком;

обов'язковість страхування від нещасного випадку осіб, які працюють на умовах трудового договору (контракту) та інших підставах, передбачених законодавством про працю, а також добровільність такого страхування для осіб, які забезпечують себе роботою самостійно, та громадян — суб'єктів підприємницької діяльності;

надання державних гарантій реалізації застрахованими громадянами своїх прав;

обов'язковість сплати страхувальником страхових внесків;

формування та витрачання страхових коштів на солідарній основі;

диференціювання страхового тарифу з урахуванням умов і стану безпеки праці, виробничого травматизму та професійної захворюваності на кожному підприємстві;

економічна заінтересованість суб'єктів страхування в поліпшенні умов і безпеки праці;

цільове використання коштів страхування від нещасного випадку.

Стаття 6. Суб'єкти та об'єкти страхування від нещасного випадку

Суб'єктами страхування від нещасного випадку є застраховані громадяни, а в окремих випадках — члени їх сімей та інші особи, страхувальники та страховик.

Застрахованою є фізична особа, на користь якої здійснюється страхування (далі — працівник).

Страхувальниками є роботодавці, а в окремих випадках —застраховані особи.

Страховик — Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України (далі — Фонд соціального страхування від нещасних випадків).

Об'єктом страхування від нещасного випадку є життя застрахованого, його здоров'я та працездатність.

Стаття 7. Роботодавець

Роботодавцем відповідно до цього Закону вважається:

власник підприємства або уповноважений ним орган та фізична особа, яка використовує найману працю;

власник розташованого в Україні іноземного підприємства, установи, організації (у тому числі міжнародних), філії або представництва, який використовує найману працю, якщо інше не передбачено міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

Стаття 8. Особи, які підлягають обов'язковому страхуванню від нещасного випадку

Обов'язковому страхуванню від нещасного випадку підлягають:

1) особи, які працюють на умовах трудового договору (контракту);

2) учні та студенти навчальних закладів, клінічні ординатори, аспіранти, докторанти, залучені до будь-яких робіт під час, перед або після занять; під час занять, коли вони набувають професійних навичок; у період проходження виробничої практики (стажування), виконання робіт на підприємствах;

3) особи, які утримуються у виправних, лікувально-трудових, виховно-трудових закладах та залучаються до трудової діяльності на виробництві цих установ або на інших підприємствах за спеціальними договорами.

Стаття 9. Страхування зародка та новонародженого

Заподіяння шкоди зародку внаслідок травмування на виробництві або професійного захворювання жінки під час її вагітності, у зв'язку з чим дитина народилася інвалідом, прирівнюється до нещасного випадку, який трапився із застрахованим. Така дитина відповідно до медичного висновку вважається застрахованою та до 16 років або до закінчення навчання, але не більш як до досягнення 23 років їй подається допомога Фонду соціального страхування від нещасних випадків.

Стаття 10. Процедура страхування працівників та реєстрації страхувальників страховиком

Для страхування від нещасного випадку на виробництві не потрібно згоди або заяви працівника. Страхування здійснюється в безособовій формі. Всі особи, перелічені у статті 8 цього Закону, вважаються застрахованими з моменту набрання чинності цим Законом незалежно від фактичного виконання страхувальниками своїх зобов'язань щодо сплати страхових внесків.

Усі застраховані є членами Фонду соціального страхування від нещасних випадків.

Реєстрація страхувальників у робочому органі виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків провадиться:

страхувальників — юридичних осіб — у десятиденний строк після одержання свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності;

страхувальників — фізичних осіб, які використовують найману працю, — у десятиденний строк після укладення трудового договору (контракту) з першим із найманих працівників.

Факт реєстрації страхувальника страховиком засвідчується страховим свідоцтвом, форма якого встановлюється Фондом соціального страхування від нещасних випадків.

Перереєстрація страхувальників провадиться у строки, встановлені страховиком.

Стаття 11. Добровільне страхування від нещасного випадку

Добровільно, за письмовою заявою, від нещасного випадку у Фонді соціального страхування від нещасних випадків можуть застрахуватися:

1) священнослужителі, церковнослужителі та особи, які працюють у релігійних організаціях на виборних посадах;

2) особи, які забезпечують себе роботою самостійно;

3) громадяни — суб'єкти підприємницької діяльності.

Строк страхування розпочинається з дня, який настає за днем прийняття заяви, за умови сплати страхового внеску.

Страхування припиняється, якщо страховий внесок до Фонду соціального страхування від нещасних випадків не перераховано протягом трьох місяців з дня подання заяви.

Стаття 12. Свідоцтво про страхування від нещасного випадку

Особам, які підлягають страхуванню від нещасного випадку, видається свідоцтво про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, яке є єдиним для всіх видів страхування та є документом суворої звітності.

Порядок видачі та зразок свідоцтва про соціальне страхування затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 13. Страховий ризик і страховий випадок

Страховий ризик — обставини, внаслідок яких може статися страховий випадок.

Страховим випадком є нещасний випадок на виробництві або професійне захворювання, що спричинили застрахованому професійно зумовлену фізичну чи психічну травму за обставин, зазначених у статті 14 цього Закону, з настанням яких виникає право застрахованої особи на отримання матеріального забезпечення та/або соціальних послуг.

Професійне захворювання є страховим випадком також у разі його встановлення чи виявлення в період, коли потерпілий не перебував у трудових відносинах з підприємством, на якому він захворів.

Нещасний випадок або професійне захворювання, яке сталося внаслідок порушення нормативних актів про охорону праці застрахованим, також є страховим випадком.

Порушення правил охорони праці застрахованим, яке спричинило нещасний випадок або професійне захворювання, не звільняє страховика від виконання зобов'язань перед потерпілим.

Факт нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання розслідується в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, відповідно до Закону України «Про охорону праці».

Підставою для оплати потерпілому витрат на медичну допомогу, проведення медичної, професійної та соціальної реабілітації, а також страхових виплат є акт розслідування нещасного випадку або акт розслідування професійного захворювання (отруєння) за встановленими формами.

Стаття 14. Нещасний випадок на виробництві та професійне захворювання

Нещасний випадок — це обмежена в часі подія або раптовий вплив на працівника небезпечного виробничого фактора чи середовища, що сталися у процесі виконання ним трудових обов'язків, внаслідок яких заподіяно шкоду здоров'ю або настала смерть.

Перелік обставин, за яких настає страховий випадок, визначається Кабінетом Міністрів України за поданням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади.

В окремих випадках, за наявності підстав, Фонд соціального страхування від нещасних випадків може визнати страховим нещасний випадок, що стався за обставин, не визначених передбаченим частиною другою цієї статті переліком.

До професійного захворювання належить захворювання, що виникло внаслідок професійної діяльності застрахованого та зумовлюється виключно або переважно впливом шкідливих речовин і певних видів робіт та інших факторів, пов'язаних з роботою.

Перелік професійних захворювань за поданням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади затверджується Кабінетом Міністрів України.

В окремих випадках Фонд соціального страхування від нещасних випадків може визнати страховим випадком захворювання, не внесене до переліку професійних захворювань, передбаченого частиною п'ятою цієї статті, якщо на момент прийняття рішення медична наука має нові відомості, які дають підстави вважати це захворювання професійним.

РОЗДІЛ ІІ
УПРАВЛІННЯ СТРАХУВАННЯМ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ

Стаття 15. Фонд соціального страхування від нещасних випадків

Страхування від нещасного випадку здійснює Фонд соціального страхування від нещасних випадків — некомерційна самоврядна організація, що діє на підставі статуту, який затверджується її правлінням.

Фонд соціального страхування від нещасних випадків є юридичною особою, має печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, а також емблему, яка затверджується його правлінням.

Фонд соціального страхування від нещасних випадків набуває прав юридичної особи з дня реєстрації статуту у спеціально уповноваженому центральному органі виконавчої влади.

Фонд соціального страхування від нещасних випадків знаходиться у місті Києві.

Стаття 16. Управління Фондом соціального страхування від нещасних випадків

Управління Фондом соціального страхування від нещасних випадків здійснюється на паритетній основі державою, представниками застрахованих осіб і роботодавців.

Безпосереднє управління Фондом соціального страхування від нещасних випадків здійснюють його правління та виконавча дирекція.

Стаття 17. Правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків

До складу правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків включаються представники трьох представницьких сторін:

держави;

застрахованих осіб;

роботодавців.

Представники держави призначаються Кабінетом Міністрів України, а представники застрахованих осіб і роботодавців обираються (делегуються) об'єднаннями профспілок та роботодавців, які мають статус всеукраїнських. Порядок виборів (делегування) представників визначається кожним об'єднанням самостійно.

Від кожної із трьох представницьких сторін, зазначених у частині першій цієї статті, призначається і обирається (делегується) по 15 членів правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків з вирішальним голосом та по 5 їх дублерів, які за тимчасової відсутності членів правління за рішенням голови правління цього Фонду виконують їх обов'язки.

Правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків створюється на шестирічний строк.

Строк повноважень членів правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків закінчується в день першого засідання новоствореного його правління.

За виконання своїх обов'язків члени правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків за рекомендацією органів державного нагляду можуть бути позбавлені своїх повноважень органом, який їх делегував у склад правління Фонду.

Правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків:

1) обирає із своїх членів строком на два роки голову правління Фонду та двох його заступників. При цьому забезпечується почергове представництво на цих посадах кожної із трьох представницьких сторін, зазначених у частині першій цієї статті;

2) спрямовує і контролює діяльність виконавчої дирекції Фонду та її робочих органів; щорічно, а також у разі потреби заслуховує звіти директора виконавчої дирекції Фонду про її діяльність;

3) створює на паритетних засадах для вирішення найбільш важливих завдань Фонду постійні та тимчасові комісії з питань профілактики нещасних випадків, виконання бюджету, призначення пенсій тощо;

4) щорічно готує та подає у встановленому порядку пропозиції щодо галузевих тарифів внесків на соціальне страхування від нещасних випадків;

5) визначає кадрову політику;

6) призначає директора виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків та його заступників;

7) затверджує:

статут Фонду соціального страхування від нещасних випадків, зміни до нього;

регламент роботи правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків;

річні бюджети Фонду та звіти про їх виконання, порядок використання коштів бюджету та коштів резерву Фонду;

Положення про виконавчу дирекцію Фонду соціального страхування від нещасних випадків та її структуру;

чисельність виконавчої дирекції Фонду, посадові оклади її працівників та адміністративні витрати Фонду (за погодженням з відповідними спеціально уповноваженими центральними органами виконавчої влади);

річні програми робіт та звіти про їх виконання;

Положення про службу страхових експертів з охорони праці, профілактики нещасних випадків на виробництві і професійних захворювань;

Положення про порядок використання коштів лікувально-профілактичними, навчальними та іншими закладами, які надають Фонду соціальні послуги, та контроль за їх цільовим використанням;

Положення про надання Фондом на безповоротній основі фінансової допомоги підприємствам для розв'язання особливо гострих проблем з охорони праці;

Інструкцію про порядок перерахування, обліку та витрачання страхових коштів, погоджену з Національним банком України і спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади, інші нормативні документи, що регламентують внутрішню діяльність Фонду;

8) розпоряджається майном, яке перебуває у власності Фонду;

9) створює резерв коштів для забезпечення виконання завдань страхування від нещасного випадку, передбачених статтею 1 цього Закону;

10) виконує інші функції, передбачені статутом Фонду соціального страхування від нещасних випадків;

11) готує подання щорічних звітів про діяльність Фонду.

Правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків проводить свої засідання відповідно до затвердженого ним плану, але не рідше двох разів на рік. Позапланові засідання правління Фонду можуть проводитися за ініціативою його голови або за пропозицією більшості членів однієї з трьох представницьких сторін правління чи на вимогу однієї третини членів правління Фонду.

Члени правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків та їх дублери виконують свої обов'язки, передбачені статутом Фонду, на громадських засадах, крім випадків, коли вони беруть участь у засіданнях правління Фонду або виконують інші завдання правління Фонду.

страхування від нещасного випадку які спричинили втрату працездатності

У цьому разі членам правління та їх дублерам Фонд відшкодовує витрати на проїзд і проживання, а також фактично втрачений у зв'язку із виконанням цих обов'язків заробіток за місцем роботи та внески з нього на соціальне страхування.

Засідання правління Фонду є правомочним, якщо на ньому присутні дві третини складу кожної представницької сторони.

Рішення правління Фонду вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість присутніх на засіданні членів правління. У разі рівного розподілу голосів голос голови правління Фонду є вирішальним.

Рішення правління Фонду, прийняте в межах його компетенції, є обов'язковим для виконання всіма страхувальниками та застрахованими.

Стаття 18. Виконавча дирекція Фонду соціального страхування від нещасних випадків

Виконавча дирекція Фонду соціального страхування від нещасних випадків є постійно діючим виконавчим органом правління Фонду.

Виконавча дирекція є підзвітною правлінню Фонду, проводить свою діяльність від імені Фонду у межах та в порядку, що визначаються його статутом і Положенням про виконавчу дирекцію Фонду соціального страхування від нещасних випадків, організовує та забезпечує виконання рішень правління Фонду.

Директор виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків входить до складу правління Фонду з правом дорадчого голосу.

Робочими органами виконавчої дирекції Фонду є її управління в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, відділення в районах та містах обласного значення. Управління та відділення виконавчої дирекції Фонду є юридичними особами, мають самостійні кошториси, печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням.

Керівників управлінь і відділень Фонду соціального страхування від нещасних випадків призначає директор виконавчої дирекції Фонду за погодженням з правлінням Фонду.

Стаття 19. Матеріально-технічне забезпечення Фонду соціального страхування від нещасних випадків

Матеріально-технічне забезпечення Фонду соціального страхування від нещасних випадків, включаючи будівництво або придбання службових та виробничих приміщень, здійснюється за рахунок коштів, що надходять до Фонду.

Стаття 20. Майно Фонду соціального страхування від нещасних випадків

Джерелами формування майна, яке перебуває у власності Фонду соціального страхування від нещасних випадків, є майно, придбане ним за рахунок коштів, що надходять до цього Фонду, а також майно, передане йому у власність іншими власниками.

Майно, що передається Фонду соціального страхування від нещасних випадків для провадження страхової діяльності, використовується ним у порядку, встановленому законодавством України.

РОЗДІЛ III ОБОВ'ЯЗКИ ФОНДУ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ

Стаття 21. Соціальні послуги та виплати, які здійснюються Фондом соціального страхування від нещасних випадків

У разі настання страхового випадку Фонд соціального страхування від нещасних випадків зобов'язаний у встановленому законодавством порядку:

1) своєчасно та в повному обсязі відшкодовувати шкоду, заподіяну працівникові внаслідок ушкодження його здоров'я або в разі його смерті, виплачуючи йому або особам, які перебували на його утриманні:

а) допомогу у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю до відновлення працездатності або встановлення інвалідності;

б) одноразову допомогу в разі стійкої втрати професійної працездатності або смерті потерпілого;

в) щомісяця грошову суму в разі часткової чи повної втрати працездатності, що компенсує відповідну частину втраченого заробітку потерпілого;

г) пенсію по інвалідності внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання;

д) пенсію у зв'язку з втратою годувальника, який помер внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання;

е) грошову суму за моральну шкоду за наявності факту заподіяння цієї шкоди потерпілому;

є) допомогу дитині відповідно до статті 9 цього Закону;

2) організувати поховання померлого, відшкодувати вартість пов'язаних з цим ритуальних послуг відповідно до місцевих умов;

3) сприяти створенню умов для своєчасного надання кваліфікованої першої невідкладної допомоги потерпілому в разі настання нещасного випадку, швидкої допомоги в разі потреби його госпіталізації, ранньої діагностики професійного захворювання;

4) організувати цілеспрямоване та ефективне лікування потерпілого у власних спеціалізованих лікувально-профілактичних закладах або на договірній основі в інших лікувально-профілактичних закладах з метою якнайшвидшого відновлення здоров'я застрахованого;

5) забезпечити потерпілому разом із відповідними службами охорони здоров'я за призначенням лікарів повний обсяг постійно доступної, раціонально організованої медичної допомоги, яка повинна включати:

а) обслуговування вузькопрофільними лікарями та лікарями загальної практики;

б) догляд медичних сестер удома, в лікарні або в іншому лікувально-профілактичному закладі;

в) акушерський та інший догляд удома або в лікарні під час вагітності та пологів;

г) утримання в лікарні, реабілітаційному закладі, санаторії або в іншому лікувально-профілактичному закладі;

д) забезпечення необхідними лікарськими засобами, протезами, ортопедичними, коригуючими виробами, окулярами, слуховими апаратами, спеціальними засобами пересування, зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів).

З метою найповнішого виконання функцій, передбачених пунктами 4 і 5 частини першої цієї статті, Фонд соціального страхування від нещасних випадків створює спеціалізовану медичну та патронажну службу соціального страхування;

6) вжити всіх необхідних заходів для підтримання, підвищення та відновлення працездатності потерпілого;

7) забезпечити згідно з медичним висновком домашній догляд за потерпілим, допомогу у веденні домашнього господарства (або компенсувати йому відповідні витрати), сприяти наданню потерпілому, який проживає в гуртожитку, ізольованого житла;

8) відповідно до висновку лікарсько-консультаційної комісії (далі — ЛКК) або медико-соціальної експертної комісії (далі — МСЕК) проводити навчання та перекваліфікацію потерпілого у власних навчальних закладах або на договірній основі в інших закладах перенавчання інвалідів, якщо внаслідок ушкодження здоров'я або заподіяння моральної шкоди потерпілий не може виконувати попередню роботу; працевлаштовувати осіб із зниженою працездатністю;

9) організовувати робочі місця для інвалідів самостійно або разом з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування чи з іншими заінтересованими суб'єктами підприємницької діяльності; компенсувати при цьому витрати виробництва, які не покриваються коштами від збуту виробленої продукції, за рахунок Фонду;

10) у разі невідкладної потреби подавати інвалідам разову грошову допомогу, допомогу у вирішенні соціально-побутових питань за їх рахунок або за рішенням виконавчої дирекції Фонду та її регіональних управлінь — за рахунок Фонду;

11) сплачувати за потерпілого внески на медичне та пенсійне страхування;

12) організовувати залучення інвалідів до участі у громадському житті.

Усі види соціальних послуг та виплат, передбачені цією статтею надаються застрахованому та особам, які перебувають на його утриманні, незалежно від того, зареєстровано підприємство, на якому стався страховий випадок, у Фонді соціального страхування від нещасних випадків чи ні.

Стаття 22. Профілактика нещасних випадків

Фонд соціального страхування від нещасних випадків здійснює заходи, спрямовані на запобігання нещасним випадкам, усунення загрози здоров'ю працівників, викликаної умовами праці, у тому числі:

1) надає страхувальникам необхідні консультації, сприяє у створенні ними та реалізації ефективної системи управління охороною праці;

2) бере участь:

у розробленні центральними органами виконавчої влади національної та галузевих програм поліпшення стану безпеки, умов праці і виробничого середовища та їх реалізації;

у навчанні, підвищенні рівня знань працівників, які вирішують питання охорони праці;

в організації розроблення та виробництва засобів індивідуального захисту працівників;

у здійсненні наукових досліджень у сфері охорони та медицини праці;

3) перевіряє стан профілактичної роботи та охорони праці на підприємствах, бере участь у розслідуванні групових нещасних випадків, нещасних випадків із смертельними наслідками та з можливою інвалідністю, а також професійних захворювань;

4) веде пропаганду безпечних та нешкідливих умов праці, організовує створення тематичних кінофільмів, радіо- і телепередач, видає та розповсюджує нормативні акти, підручники, журнали, іншу спеціальну літературу, плакати, пам'ятки тощо з питань соціального страхування від нещасного випадку та охорони праці. З метою виконання цих функцій Фонд соціального страхування від нещасних випадків створює своє видавництво з відповідною поліграфічною базою;

5) бере участь у розробленні законодавчих та інших нормативних актів про охорону праці;

6) вивчає та поширює позитивний досвід створення безпечних та нешкідливих умов виробництва;

7) надає підприємствам на безповоротній основі фінансову допомогу для розв'язання особливо гострих проблем з охорони праці;

8) виконує інші профілактичні роботи.

Стаття 23. Страхові експерти з охорони праці

Виконання статутних функцій та обов'язків Фонду соціального страхування від нещасних випадків щодо запобігання нещасним випадкам покладається на страхових експертів з охорони праці.

Страховими експертами з охорони праці можуть бути особи з вищою спеціальною освітою за фахом спеціаліста з охорони праці або особи з вищою технічною або медичною освітою, які мають стаж практичної роботи на підприємстві не менше трьох років та відповідне посвідчення, яке видається спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади.

Страхові експерти з охорони праці мають право:

1) безперешкодно та в будь-який час відвідувати підприємства для перевірки стану умов і безпеки праці та проведення профілактичної роботи з цих питань;

2) у складі відповідних комісій брати участь у розслідуванні нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, а також у перевірці знань з охорони праці працівників підприємств;

3) одержувати від роботодавців пояснення та інформацію, в тому числі у письмовій формі, про стан охорони праці;

4) брати участь у роботі комісій з питань охорони праці підприємств;

5) вносити власникам підприємств, органам виконавчої влади, державного нагляду за охороною праці подання про порушення законодавства про охорону праці і вимагати вжиття економічних санкцій або притягнення до відповідальності посадових осіб, які допустили ці порушення, а також про заборону подальшої експлуатації робочих місць, дільниць і цехів, робота яких загрожує здоров'ю або життю працівників;

6) складати протоколи про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених законом;

7) брати участь як незалежні експерти в роботі комісій з випробувань та приймання в експлуатацію виробничих об'єктів, засобів виробництва та індивідуального захисту, апаратури та приладів контролю.

Страхові експерти з охорони праці провадять свою діяльність відповідно до Положення про службу страхових експертів з охорони праці, профілактики нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

Стаття 24. Обов'язки Фонду соціального страхування від нещасних випадків, пов'язані з координацією страхової діяльності

Фонд соціального страхування від нещасних випадків зобов'язаний:

1) вести реєстр страхувальників;

2) письмово повідомляти страхувальнику умовний клас професійного ризику його підприємства — групу галузей (підгалузей) економіки або видів діяльності, що мають визначений для цієї групи рівень виробничого травматизму та професійної захворюваності;

3) укладати угоди з лікувально-профілактичними закладами та окремими лікарями на обслуговування потерпілих на виробництві;

4) вивчати та використовувати досвід управління охороною праці та страхування від нещасного випадку в зарубіжних країнах;

5) співпрацювати з фондами з інших видів соціального страхування у фінансуванні заходів, пов'язаних з матеріальним забезпеченням та наданням соціальних послуг застрахованим, у кожному конкретному випадку спільно приймаючи рішення щодо того, хто з них братиме участь у фінансуванні цих заходів.

Якщо після призначення застрахованій особі матеріальної допомоги чи надання соціальних послуг між Фондом соціального страхування від нещасних випадків і страховиками з інших видів соціального страхування виникають спори щодо понесених витрат, виплата здійснюється страховиком, до якого звернувся застрахований. При цьому страховик, до якого звернувся застрахований, має право звернутися до відповідного страховика з інших видів соціального страхування щодо відшкодування понесених ним витрат;

6) виконувати інші роботи, пов'язані з координацією страхової діяльності.

Стаття 25. Фінансування страхових виплат, соціальних послуг та профілактичних заходів

Усі види страхових виплат і соціальних послуг застрахованим та особам, які перебувають на їх утриманні, а також усі види профілактичних заходів, передбачених статтями 21 та 22 цього Закону, провадяться Фондом соціального страхування від нещасних випадків за рахунок коштів цього Фонду.

Фонд соціального страхування від нещасних випадків забезпечує фінансування заходів, передбачених національною, галузевими, регіональними програмами поліпшення стану безпеки, умов праці та виробничого середовища, планами наукових досліджень з охорони та медицини праці, навчання і підвищення кваліфікації відповідних спеціалістів з питань охорони праці, організації розроблення і виробництва засобів індивідуального та колективного захисту працівників, розроблення, видання, розповсюдження нормативних актів, спеціальної літератури, а також інших профілактичних заходів відповідно до завдань страхування від нещасних випадків.

РОЗДІЛ IV НАГЛЯД У СФЕРІ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ

Стаття 26. Нагляд за діяльністю Фонду соціального страхування від нещасних випадків

Нагляд за діяльністю Фонду соціального страхування від нещасних випадків здійснює наглядова рада.

Метою нагляду є забезпечення виконання Фондом соціального страхування від нещасних випадків його статутних завдань і цільового використання коштів цього Фонду.

Члени наглядової ради працюють на громадських засадах і не можуть бути одночасно членами правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків та працівниками виконавчої дирекції зазначеного Фонду або її робочих органів.

До наглядової ради, яка складається з 15 осіб, входять у рівній кількості представники держави, застрахованих осіб і роботодавців.

Від держави участь у наглядовій раді беруть представники відповідних спеціально уповноважених центральних органів виконавчої влади.

Представники застрахованих осіб до наглядової ради делегуються об'єднаннями профспілок, а представники роботодавців — об'єднаннями роботодавців. Зазначені об'єднання повинні мати статус всеукраїнських.

Строк повноважень членів наглядової ради становить 6 років.

Роботу наглядової ради очолює її голова, який обирається на один рік із складу членів наглядової ради. При цьому забезпечується почергове головування представника кожної з трьох представницьких сторін, зазначених у частині четвертій цієї статті.

Головою наглядової ради та головою правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків одночасно не можуть бути представники однієї й тієї ж представницької сторони.

Наглядова рада:

1) перевіряє діяльність Фонду соціального страхування від нещасних випадків;

2) заслуховує звіти правління та виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків з питань виконання Фондом його статутних завдань і використання страхових коштів, дає відповідні рекомендації Фонду;

3) у разі потреби, крім щорічних аудиторських перевірок використання страхових коштів, призначає позачергові перевірки фінансової діяльності Фонду соціального страхування від нещасних випадків або окремих напрямів його роботи, діяльності робочих органів виконавчої дирекції Фонду. Перевірки проводяться за рахунок коштів Фонду;

4) одержує необхідну інформацію про роботу Фонду соціального страхування від нещасних випадків;

5) узагальнює практику застосування законодавства про страхування від нещасного випадку, готує пропозиції Фонду соціального страхування від нещасних випадків та Кабінету Міністрів України про його вдосконалення;

6) у разі наявності порушень законодавства про страхування від нещасного випадку встановлює Фонду соціального страхування від нещасних випадків строк для їх усунення. Якщо зазначені порушення не усунено, порушує питання про відповідальність посадових осіб Фонду згідно із законодавством;

(Продовження на 8—11-й стор.).

Уточнення!

В Законі України «Про господарську діяльність у Збройних Силах України», який було надруковано в № 200 (2202) «Голосу України» за 27 жовтня 1999 року було пропущено зміст статті 6. Правильним буде після статті 5 читати статтю 6 наступного змісту: «Стаття 6. Обмеження та припинення господарської діяльності військової частини

Господарську діяльність військової частини може бути обмежено або припинено за рішенням Міністерства оборони України в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України».

(Початок на 6—7-й стор.).

7) у разі потреби вимагає скликання засідання правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків;

8) сприяє налагодженню взаємовідносин і взаємодії Фонду соціального страхування від нещасних випадків, страхувальників та застрахованих у вирішенні завдань страхування від нещасного випадку, передбачених статтею 1 цього Закону.

Засідання наглядової ради проводяться не рідше одного разу на півроку. Позачергові засідання можуть скликатися головою наглядової ради або на вимогу однієї третини її членів, а також за рішенням правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків.

Засідання наглядової ради є правомочним за наявності не менше двох третин складу кожної із представницьких сторін. Рішення приймаються більшістю голосів присутніх на засіданні членів наглядової ради. У разі рівного розподілу голосів голос голови наглядової ради є вирішальним.

У засіданні наглядової ради з правом дорадчого голосу можуть брати участь голова правління та директор виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків або їх заступники.

Члени наглядової ради можуть брати участь у засіданнях правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків з правом дорадчого голосу.

Наглядова рада провадить свою діяльність на принципах рівноправності сторін та їх відповідальності за прийняті нею рішення.

Оформлення матеріалів засідання наглядової ради та ведення її документації здійснюється виконавчою дирекцією Фонду соціального страхування від нещасних випадків.

Положення про наглядову раду Фонду соціального страхування від нещасних випадків затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 27. Державний нагляд у сфері страхування від нещасного випадку

Державний нагляд у сфері страхування від нещасного випадку здійснюють спеціально уповноважені центральні органи виконавчої влади. Спрямовує і координує роботу зазначених органів з цих питань Кабінет Міністрів України.

Метою нагляду є контроль за додержанням страхувальниками та Фондом соціального страхування від нещасних випадків законодавства про страхування від нещасного випадку.

Якщо Фондом соціального страхування від нещасних випадків прийнято рішення з порушенням законодавства про страхування від нещасного випадку або страхувальник не виконує вимог цього законодавства, органи державного нагляду, зазначені у частині першій цієї статті, вказують на допущені порушення та встановлюють строк для їх усунення. Якщо у строк, установлений органами державного нагляду, Фонд соціального страхування від нещасних випадків або страхувальник не усуне порушення, органи державного нагляду скасовують незаконне рішення з наступним відшкодуванням збитків за рахунок Фонду або страхувальника. Невиконання цієї вимоги тягне за собою встановлену законодавством відповідальність посадових осіб Фонду або страхувальника з подальшим виконанням вимог органів державного нагляду. У двотижневий строк Фонд соціального страхування від нещасних випадків або страхувальник може оскаржити рішення органів державного нагляду у суді.

У разі потреби органи державного нагляду мають право вимагати скликання запланованого засідання правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків. Якщо цю вимогу не буде виконано, органи державного нагляду мають право самі скликати та провести засідання правління Фонду.

Фонд соціального страхування від нещасних випадків та страхувальники зобов'язані подавати органам державного нагляду або їм уповноваженим усі документи та довідки, необхідні для виконання ними функцій контролю у сфері страхування від нещасного випадку.

РОЗДІЛ V
ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ ЗАСТРАХОВАНОМУ УШКОДЖЕННЯМ ЙОГО ЗДОРОВ'Я

Стаття 28. Страхові виплати

Страховими виплатами є грошові суми, які згідно із статтею 21 цього Закону Фонд соціального страхування від нещасних випадків виплачує застрахованому чи особам, які мають на це право, у разі настання страхового випадку.

Зазначені грошові суми складаються із:

1) страхові виплати втраченого заробітку (або відповідної його частини) залежно від ступеня втрати потерпілим професійної працездатності (далі — щомісячна страхова виплата);

2) страхові виплати в установлених випадках одноразової допомоги потерпілому (членам його сім'ї та особам, які перебували на утриманні померлого);

3) страхові виплати пенсії по інвалідності потерпілому;

4) страхові виплати пенсії у зв'язку з втратою годувальника;

5) страхові виплати дитині, яка народилася інвалідом внаслідок травмування на виробництві або професійного захворювання її матері під час вагітності;

6) страхових витрат на медичну та соціальну допомогу.

За наявності факту заподіяння моральної шкоди потерпілому провадиться страхова виплата за моральну шкоду.

Стаття 29. Перерахування розміру страхових виплат

Перерахування сум щомісячних виплат і витрат на медичну та соціальну допомогу провадиться у разі:

1) зміни втрати професійної працездатності;

2) зміни складу сім'ї померлого;

3) підвищення розміру неоподатковуваного мінімуму доходів громадян і мінімальної заробітної плати у порядку, визначеному законодавством;

4) підвищення тарифних ставок (посадових окладів) працівників підприємств. У цьому разі перерахунок суми щомісячної страхової виплати у зв'язку з втраченим заробітком (у разі повної втрати професійної працездатності) здійснюється, виходячи із середньомісячного заробітку, визначеного за три повних календарних місяці роботи працівника відповідної професії (посади) після підвищення тарифних ставок (посадових окладів). При цьому визначена раніше сума страхової виплати зменшенню не підлягає.

Стаття 30. Визначення ступеня втрати працездатності потерпілим

Ступінь втрати працездатності потерпілим установлюється МСЕК за участю Фонду соціального страхування від нещасних випадків і визначається у відсотках професійної працездатності, яку мав потерпілий до ушкодження здоров'я. МСЕК установлює обмеження рівня життєдіяльності потерпілого, визначає професію, з якою пов'язане ушкодження здоров'я, причину, час настання та групу інвалідності у зв'язку з ушкодженням здоров'я, а також визначає необхідні види медичної та соціальної допомоги.

Огляд потерпілого проводиться МСЕК за умови подання акта про нещасний випадок на виробництві, акта розслідування професійного захворювання за встановленими формами, висновку спеціалізованого медичного закладу (науково-дослідного інституту профпатології чи його відділення) про професійний характер захворювання, направлення лікувально-профілактичного закладу або роботодавця чи профспілкового органу підприємства, на якому потерпілий одержав травму чи професійне захворювання, або робочого органу виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків, суду чи прокуратури.

Позачергова експертиза проводиться МСЕК за заявою потерпілого, інших заінтересованих осіб, суду чи прокуратури.

Стаття 31. Тимчасове переведення потерпілого на легшу роботу

За потерпілим, тимчасово переведеним на легшу нижчеоплачувану роботу, зберігається його середньомісячний заробіток на строк, визначений ЛКК, або до встановлення стійкої втрати професійної працездатності.

Стійкою втратою професійної працездатності вважається будь-яка втрата професійної працездатності, визначена МСЕК.

Необхідність переведення потерпілого на іншу роботу, її тривалість та характер установлюються ЛКК або МСЕК.

За згодою потерпілого роботодавець зобов'язаний надати йому рекомендовану ЛКК або МСЕК роботу за наявності відповідних вакансій.

Якщо у встановлений ЛКК або МСЕК строк роботодавець не забезпечує потерпілого відповідною роботою, Фонд соціального страхування від нещасних випадків сплачує потерпілому страхову виплату у розмірі його середньомісячного заробітку.

Середньомісячний заробіток, передбачений частинами першою та п'ятою цієї статті, обчислюється за три повних календарних місяці роботи до ушкодження здоров'я.

Стаття 32. Страхові виплати потерпілому під час його професійної реабілітації

Потерпілому, який проходить професійне навчання або перекваліфікацію за індивідуальною програмою реабілітації (якщо з часу встановлення ступеня втрати професійної працездатності минуло не більше одного року), Фонд соціального страхування від нещасних випадків провадить щомісячні страхові виплати у розмірі середньомісячного заробітку протягом строку, визначеного програмою реабілітації.

Фонд соціального страхування від нещасних випадків оплачує вартість придбаних потерпілим інструментів, протезів та інших пристосувань, відшкодовує потерпілому інші необхідні витрати, пов'язані з його професійною підготовкою.

Середньомісячний заробіток, передбачений частиною першою цієї статті, обчислюється в порядку, передбаченому статтею 34 цього Закону.

Стаття 33. Право на страхові виплати у разі смерті потерпілого

У разі смерті потерпілого право на одержання щомісячних страхових виплат (пенсій згідно з підпунктом «д» пункту 1 частини першої статті 21 цього Закону) мають непрацездатні особи, які перебували на утриманні померлого або мали на день його смерті право на одержання від нього утримання, а також дитина померлого, яка народилася протягом не більш як десятимісячного строку після його смерті.

Такими непрацездатними особами є:

1) діти, які не досягли 16 років; діти з 16 до 18 років, які не працюють, або старші за цей вік, але через вади фізичного або розумового розвитку самі неспроможні заробляти; діти, які є учнями, студентами (курсантами, слухачами, стажистами) денної форми навчання — до закінчення навчання, але не більш як до досягнення ними 23 років;

2) жінки, які досягли 55 років, і чоловіки, які досягли 60 років, якщо вони не працюють;

3) інваліди — члени сім'ї потерпілого на час інвалідності;

4) неповнолітні діти, на утримання яких померлий виплачував або був зобов'язаний виплачувати аліменти;

5) непрацездатні особи, які не перебували на утриманні померлого, але мають на це право.

Право на одержання страхових виплат у разі смерті потерпілого мають також дружина (чоловік) або один з батьків померлого чи інший член сім'ї, якщо він не працює та доглядає дітей, братів, сестер або онуків потерпілого, які не досягли 8-річного віку.

Пенсія у разі смерті годувальника призначається і виплачується згідно із законодавством.

Стаття 34. Щомісячні страхові виплати та інші витрати на відшкодування шкоди

1. Сума щомісячної страхової виплати встановлюється відповідно до ступеня втрати професійної працездатності та середньомісячного заробітку, що потерпілий мав до ушкодження здоров'я.

Сума щомісячної страхової виплати не повинна перевищувати середньомісячного заробітку, що потерпілий мав до ушкодження здоров'я.

2. У разі стійкої втрати професійної працездатності, встановленої МСЕК, Фонд соціального страхування від нещасних випадків проводить одноразову страхову виплату потерпілому, сума якої визначається із розрахунку середньомісячного заробітку потерпілого за кожний відсоток втрати потерпілим професійної працездатності.

У разі коли при подальших обстеженнях МСЕК потерпілому встановлено інший, вищий ступінь втрати стійкої професійної працездатності, з урахуванням іншої професійної хвороби або іншого каліцтва, пов'язаного з виконанням трудових обов'язків, йому провадиться одноразова виплата, сума якої визначається із розрахунку середньомісячного заробітку потерпілого за кожний відсоток збільшення ступеня втрати професійної працездатності відносно попереднього обстеження МСЕК.

Якщо комісією з розслідування нещасного випадку встановлено, що ушкодження здоров'я настало не тільки з вини роботодавця, а й внаслідок порушення потерпілим нормативних актів про охорону праці, розмір одноразової допомоги зменшується на підставі висновку цієї комісії, але не більш як на 50 відсотків.

3. Моральна (немайнова) шкода, заподіяна умовами виробництва, яка не спричинила втрати потерпілим професійної працездатності, відшкодовується Фондом соціального страхування від нещасних випадків за заявою потерпілого з викладом характеру заподіяної моральної (немайнової) шкоди та за поданням відповідного висновку медичних органів. Відшкодування здійснюється у вигляді одноразової страхової виплати незалежно від інших видів страхових виплат. Сума страхової виплати за моральну (немайнову) шкоду визначається в судовому порядку. При цьому сума страхової виплати не може перевищувати двохсот розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої на день виплати, незалежно від будь-яких інших страхових виплат.

4. Фонд соціального страхування від нещасних випадків фінансує витрати на медичну та соціальну допомогу, в тому числі на додаткове харчування, придбання ліків, спеціальний медичний, постійний сторонній догляд, побутове обслуговування, протезування, санаторно-курортне лікування, придбання спеціальних засобів пересування тощо, якщо потребу в них визначено висновками МСЕК.

Якщо внаслідок нещасного випадку або професійного захворювання потерпілий тимчасово втратив працездатність, Фонд соціального страхування від нещасних випадків фінансує всі витрати на його лікування.

Додаткове харчування призначається на конкретно визначений строк за раціоном, який складає дієтолог чи лікар, який лікує, та затверджує МСЕК. Неможливість забезпечення потерпілого додатковим харчуванням у лікувально-профілактичному або реабілітаційному закладі підтверджується довідкою за підписом головного лікаря (директора) цього закладу. В цьому разі компенсація витрат на додаткове харчування здійснюється Фондом соціального страхування від нещасних випадків на підставі довідки місцевої державної адміністрації або виконавчого органу місцевого самоврядування про середні ціни на продукти у період їх придбання або довідки торговельної організації чи управління ринком.

Витрати на ліки, лікування, протезування (крім протезів з дорогоцінних металів), придбання санаторно-курортних путівок, предметів догляду за потерпілим визначаються на підставі виданих лікарями рецептів, санаторно-курортних карток, довідок або рахунків про їх вартість.

Сума витрат на необхідний догляд за потерпілим залежить від характеру цього догляду, встановленого МСЕК, і не може бути меншою (на місяць) від:

1) розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на день виплати, — на спеціальний медичний догляд (масаж, уколи тощо);

2) половини розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на день виплати, — на постійний сторонній догляд;

3) чверті розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на день виплати, — на побутове обслуговування (прибирання, прання білизни тощо).

Витрати на догляд за потерпілим відшкодовуються Фондом соціального страхування від нещасних випадків незалежно від того, ким вони здійснюються.

Інваліди I групи подають висновок МСЕК тільки для встановлення спеціального медичного догляду.

Якщо встановлено, що потерпілий потребує кількох видів допомоги, оплата провадиться за кожним її видом.

5. Потерпілому, який став інвалідом, періодично, але не рідше одного разу на три роки, а інвалідам I групи щорічно безоплатно за медичним висновком надається путівка для санаторно-курортного лікування; у разі самостійного придбання путівки її вартість компенсує Фонд соціального страхування від нещасних випадків у розмірі, встановленому правлінням Фонду.

Потерпілому, який став інвалідом, компенсуються також витрати на проїзд до місця лікування і назад. Особі, яка супроводжує потерпілого, Фонд соціального страхування від нещасних випадків компенсує витрати на проїзд і житло згідно із законодавством про службові відрядження.

Потерпілому, який став інвалідом та використав щорічну відпустку до одержання путівки у санаторно-курортний заклад, роботодавець надає додаткову відпустку для лікування (включаючи час проїзду) із збереженням на цей час середньомісячного заробітку, який він мав до ушкодження здоров'я, або заробітку, що склався перед відпусткою (за вибором потерпілого).

Щомісячні страхові виплати потерпілому протягом цього часу провадяться на загальних підставах.

6. За наявності у потерпілого відповідно до висновків МСЕК медичних показань для одержання автомобіля Фонд соціального страхування від нещасних випадків компенсує вартість придбання автомобіля з ручним керуванням, запасних частин до нього, пального, а також ремонту і технічного обслуговування та навчання керуванню автомобілем у розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Згідно з висновком МСЕК Фонд соціального страхування від нещасних випадків може відшкодовувати й інші витрати.

7. У разі смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку або професійного захворювання розмір одноразової допомоги його сім'ї повинен бути не меншим за п'ятирічну заробітну плату потерпілого і, крім того, не меншим за однорічний заробіток потерпілого на кожну особу, яка перебувала на його утриманні, а також на його дитину, яка народилася протягом не більш як десятимісячного строку після смерті потерпілого.

8. У разі смерті потерпілого від нещасного випадку або професійного захворювання витрати на його поховання несе Фонд соціального страхування від нещасних випадків згідно з порядком, визначеним Кабінетом Міністрів України.

9. У разі смерті потерпілого суми страхових виплат особам, які мають на це право, визначаються із середньомісячного заробітку потерпілого за вирахуванням частки, яка припадала на потерпілого та працездатних осіб, що перебували на його утриманні, але не мали права на ці виплати.

У разі смерті потерпілого, який одержував страхові виплати і не працював, розмір відшкодування шкоди особам, зазначеним у статті 33 цього Закону, визначається виходячи з суми щомісячних страхових виплат і пенсії, які одержував потерпілий на день його смерті, з відповідним коригуванням щомісячних страхових виплат згідно із статтею 29 цього Закону. Причинний зв'язок смерті потерпілого з одержаним каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я має підтверджуватися висновками відповідних медичних закладів.

Сума страхових виплат кожній особі, яка має на це право, визначається шляхом ділення частини заробітку потерпілого, що припадає на зазначених осіб, на кількість цих осіб.

Сума страхових виплат непрацездатним особам, які не перебували на утриманні померлого, але мають на це право, визначається в такому порядку:

1) якщо кошти на утримання стягувалися за рішенням суду, страхові виплати визначаються в сумі, призначеній судом;

2) якщо кошти на утримання не стягувалися в судовому порядку, сума страхової виплати встановлюється Фондом соціального страхування від нещасних випадків.

У разі, коли право на страхові виплати мають одночасно непрацездатні особи, які перебували на утриманні померлого, і непрацездатні особи, які не перебували на його утриманні, спочатку визначається сума страхових виплат особам, які не перебували на утриманні померлого.

Установлена зазначеним особам сума страхових виплат виключається із заробітку годувальника, а потім визначається сума страхових виплат особам, які перебували на утриманні померлого, у порядку, передбаченому абзацами першим та другим цього пункту.

Страхові виплати особам, які втратили годувальника, провадяться в повному розмірі без урахування призначеної їм пенсії у разі втрати годувальника та інших доходів.

10. Середньомісячний заробіток для обчислення суми страхових виплат потерпілому у зв'язку із втраченим ним заробітком (або відповідної його частини) визначається, за бажанням потерпілого, за 12 або три останніх повних календарних місяці роботи, що передували каліцтву, а у зв'язку з професійним захворюванням — стійкій втраті професійної працездатності.

Якщо професійне захворювання встановлено після переходу (звільнення) потерпілого з роботи, з якою воно пов'язано, середній заробіток визначається за 12 або, за бажанням потерпілого, за три останніх повних календарних місяці до часу переходу (звільнення) з цієї роботи.

Якщо у потерпілого не набереться 12 або три повних календарних місяці роботи в межах 24 місяців, що передували каліцтву, встановленню стійкої втрати професійної працездатності або переходу (звільненню) працівника з роботи, з якою пов'язано ушкодження здоров'я, середньомісячний заробіток визначається за фактичний час роботи протягом останніх трьох місяців (двох або одного у разі, якщо потерпілий пропрацював лише два або один календарний місяць), що передували цьому, шляхом ділення суми заробітку на кількість відпрацьованих днів за цей період. Визначений таким чином середньоденний заробіток множиться на кількість робочих днів за місяць, обчислену в середньому за рік.

Середньомісячний заробіток у зазначений період підлягає коригуванню на час встановлення МСЕК стійкої втрати професійної працездатності з урахуванням підвищення тарифних ставок, посадових окладів відповідних працівників виробничого підрозділу (дільниці, цеху) підприємства, де працював потерпілий до моменту ушкодження здоров'я, або індексації доходів відповідно до законодавства. Відкоригований середньомісячний заробіток не може бути більшим від середньомісячного заробітку відповідного працівника.

11. Види оплати праці, що враховуються при обчисленні середньомісячного заробітку, визначаються відповідно до законодавства про пенсійне забезпечення.

12. Середньомісячний заробіток, обчислений у порядку, передбаченому частиною десятою цієї статті, береться для визначення розміру одноразової допомоги потерпілому або членам його сім'ї та особам, які перебували на його утриманні, у разі смерті потерпілого.

13. У разі повторного ушкодження здоров'я середньомісячний заробіток, за бажанням потерпілого, обчислюється за відповідні періоди, що передували першому або повторному ушкодженню здоров'я. Сума страхової виплати в цьому разі визначається згідно із ступенем (у відсотках) втрати професійної працездатності, що встановлюється МСЕК за сукупністю випадків ушкодження здоров'я.

Якщо повторне ушкодження здоров'я працівника настало з вини іншого роботодавця, страхова виплата провадиться на загальних підставах.

14. Якщо на час звернення за страховою виплатою документи про заробіток потерпілого до ушкодження здоров'я не збереглися, сума страхової виплати визначається за діючою на час звернення тарифною ставкою (окладом) за професією (посадою) на підприємстві (в галузі), на якому працював потерпілий, або за відповідною тарифною ставкою (окладом) подібної професії (посади), але не менше розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на день виплати. Відсутність документів про заробіток підтверджується довідкою роботодавця або відповідного архіву.

15. У разі ушкодження здоров'я в період виробничого навчання (практики) сума страхової виплати визначається за діючою на підприємстві ставкою (окладом) тієї професії (спеціальності), якій навчався потерпілий, але не нижче найменшого розряду тарифної сітки відповідної професії.

Якщо у період навчання (практики) потерпілий одержував заробіток, сума страхової виплати визначається за його згодою, із середньомісячного заробітку за цей період. За бажанням потерпілого сума страхової виплати може бути визначена із середньомісячного заробітку до початку виробничого навчання (практики).

16. Виплата пенсії по інвалідності внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання провадиться потерпілому відповідно до законодавства про пенсійне забезпечення, крім випадків, передбачених пунктом 2 статті 8 та статтею 9 цього Закону.

17. Неповнолітній особі, яка відповідно до статті 9 цього Закону народилася інвалідом внаслідок травмування на виробництві або професійного захворювання матері під час її вагітності, або особам, зазначеним у пункті 2 статті 8 цього Закону, які стали інвалідами під час відповідних занять або робіт, Фонд соціального страхування від нещасних випадків провадить щомісячні страхові виплати як інвалідам дитинства, а після досягнення ними 16 років — у розмірі середньомісячного заробітку, що склався на території області (міста) проживання цих осіб, але не менше середньомісячного заробітку в країні на день виплати.

18. Індексація суми страхової виплати провадиться відповідно до законодавства.

19. Якщо застрахований одночасно має право на безоплатне або пільгове отримання одних і тих же видів допомоги, забезпечення чи догляду згідно з цим Законом та іншими законами, нормативно-правовими актами, йому надається право вибору відповідного виду допомоги, забезпечення чи догляду за однією з підстав.

РОЗДІЛ VI ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВ ПРО СТРАХОВІ ВИПЛАТИ

Стаття 35. Документи для розгляду справ про страхові виплати

Для розгляду справ про страхові виплати до Фонду соціального страхування від нещасних випадків подаються:

акт розслідування нещасного випадку або акт розслідування професійного захворювання за встановленими формами та (або) висновок МСЕК про ступінь втрати професійної працездатності застрахованого чи копія свідоцтва про його смерть, а також відповідні рішення про відшкодування моральної (немайнової) шкоди;

документи про необхідність подання додаткових видів допомоги.

Фонд соціального страхування від нещасних випадків приймає рішення про виплати у разі втрати годувальника за умови подання таких документів, які видаються відповідними організаціями в триденний строк з моменту звернення заявника:

1) копії свідоцтва органу реєстрації актів громадянського стану про смерть потерпілого;

2) довідки житлово-експлуатаційної організації, а за її відсутності — довідки виконавчого органу ради чи інших документів про склад сім'ї померлого, в тому числі про тих, хто перебував на його утриманні, або копії відповідного рішення суду;

3) довідки житлово-експлуатаційної організації, а за її відсутності — виконавчого органу ради про батьків або іншого члена сім'ї померлого, який не працює та доглядає дітей, братів, сестер чи онуків померлого, які не досягли 8-річного віку;

4) довідки навчального закладу про те, що член сім'ї потерпілого віком від 18 до 23 років, який має право на відшкодування шкоди, навчається за денною формою навчання;

5) довідки навчального закладу інтернатного типу про те, що член сім'ї потерпілого, який має право на відшкодування шкоди, перебуває на утриманні цього закладу.

Факт перебування на утриманні потерпілого у разі відсутності відповідних документів і неможливості їх відновлення встановлюється в судовому порядку.

Якщо застрахований або члени його сім'ї за станом здоров'я чи з інших причин не спроможні самі одержати зазначені вище документи, їх одержує та подає відповідний страховий експерт Фонду соціального страхування від нещасних випадків.

Стаття 36. Розгляд справ про страхові виплати

Фонд соціального страхування від нещасних випадків розглядає справу про страхові виплати на підставі заяви потерпілого або заінтересованої особи за наявності усіх необхідних документів і приймає відповідні рішення у десятиденний строк, не враховуючи дня надходження зазначених документів.

Рішення оформляється постановою, в якій зазначаються дані про осіб, які мають право на страхові виплати, розміри виплат на кожного члена сім'ї та їх строки або обґрунтування відмови у виплатах; до постанови додаються копії необхідних документів.

Фонд соціального страхування від нещасних випадків може затримати страхові виплати до з'ясування підстав для виплат, якщо документи про нещасний випадок оформлені з порушенням установлених вимог.

Стаття 37. Відмова у страхових виплатах і наданні соціальних послуг

Фонд соціального страхування від нещасних випадків може відмовити у страхових виплатах і наданні соціальних послуг застрахованому, якщо мали місце:

1) навмисні дії потерпілого, спрямовані на створення умов для настання страхового випадку;

2) подання роботодавцем або потерпілим Фонду соціального страхування від нещасних випадків свідомо неправдивих відомостей про страховий випадок;

3) вчинення застрахованим умисного злочину, що призвів до настання страхового випадку.

Фонд соціального страхування від нещасних випадків може відмовити у виплатах і наданні соціальних послуг застрахованому, якщо нещасний випадок згідно із законодавством не визнаний пов'язаним з виробництвом.

Стаття 38. Припинення страхових виплат і надання соціальних послуг

Страхові виплати і надання соціальних послуг може бути припинено:

1) на весь час проживання потерпілого за кордоном, якщо інше не передбачене міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України;

2) на весь час, протягом якого потерпілий перебуває на державному утриманні, за умови, що частка виплати, яка перевищує вартість такого утримання, надається особам, які перебувають на утриманні потерпілого;

3) якщо з'ясувалося, що виплати призначено на підставі документів, які містять неправдиві відомості. Сума витрат на страхові виплати, отримані застрахованим, стягується в судовому порядку;

4) якщо страховий випадок настав внаслідок навмисного наміру заподіяння собі травми;

5) якщо потерпілий ухиляється від медичної чи професійної реабілітації або не виконує правил, пов'язаних з установленням чи переглядом обставин страхового випадку, або порушує правила поведінки та встановлений для нього режим, що перешкоджає одужанню;

6) в інших випадках, передбачених законодавством.

Якщо на утриманні потерпілого перебувають члени сім'ї, які проживають на території України, виплати у випадках, передбачених пунктами 1 і 5 цієї статті, не припиняються, а лише зменшуються на суму, що не перевищує 25 відсотків усієї суми виплат.

Стаття 39. Оподаткування страхових виплат

Оподаткування сум страхових виплат потерпілим та особам, які мають на них право, здійснюється згідно із законодавством.

РОЗДІЛ VII ПОРЯДОК І СТРОКИ ПРОВЕДЕННЯ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ

Стаття 40. Строки проведення страхових виплат

Страхові виплати проводяться щомісячно в установлені Фондом соціального страхування від нещасних випадків дні на підставі постанови цього Фонду або рішення суду:

потерпілому — з дня втрати працездатності внаслідок нещасного випадку або з дати встановлення професійного захворювання;

особам, які мають право на виплати у зв'язку із смертю годувальника, — з дня смерті потерпілого, але не раніше дня виникнення права на виплати.

Одноразова допомога виплачується потерпілому в місячний строк з дня визначення МСЕК стійкої втрати професійної працездатності, а в разі смерті потерпілого — у місячний строк з дня смерті застрахованого особам, які мають на це право.

Якщо справи про страхові виплати розглядаються вперше по закінченні трьох років з дня втрати потерпілим працездатності внаслідок нещасного випадку або з дня смерті годувальника, страхові виплати провадяться з дня звернення.

Виплати призначені, але не одержані своєчасно потерпілим або особою, яка має право на одержання виплат, провадяться за весь минулий час, але не більш як за три роки з дня звернення за їх одержанням.

Страхові виплати провадяться протягом строку, на який встановлено втрату працездатності у зв'язку із страховим випадком, а фінансування додаткових витрат згідно із статтею 21 цього Закону — протягом строку, на який визначено потребу в них.

Страхові виплати провадяться протягом строку, встановленого МСЕК або ЛКК. Строк проведення страхових виплат продовжується з дня їх припинення і до часу, встановленого при наступному огляді МСЕК або ЛКК, незалежно від часу звернення потерпілого або заінтересованих осіб до Фонду соціального страхування від нещасних випадків. При цьому сума страхових виплат за минулий час виплачується за умови підтвердження МСЕК втрати працездатності та причинного зв'язку між настанням непрацездатності та ушкодженням здоров'я.

Якщо потерпілому або особам, які мають право на одержання страхової виплати, з вини Фонду соціального страхування від нещасних випадків своєчасно не визначено або не виплачено суми страхової виплати, ця сума виплачується без обмеження протягом будь-якого строку та підлягає коригуванню у зв'язку із зростанням цін на споживчі товари та послуги в порядку, встановленому статтею 34 Закону України «Про оплату праці».

Страхові виплати за поточний місяць провадяться протягом місяця з дня настання страхового випадку. Доставка і переказ сум, що виплачуються потерпілим, провадяться за рахунок Фонду соціального страхування від нещасних випадків.

За бажанням одержувачів ці суми можуть перераховуватися на їх особові рахунки в банку.

Суми, одержані в рахунок страхових виплат потерпілим або особою, яка має право на ці виплати, можуть бути утримані Фондом соціального страхування від нещасних випадків, якщо рішення про їх виплату прийнято на підставі підроблених документів або подано свідомо неправдиві відомості, а також якщо допущено помилку, яка впливає на суму страхових виплат.

Належні суми страхових виплат, що з вини Фонду соціального страхування від нещасних випадків не були своєчасно виплачені особам, які мають на них право, у разі смерті цих осіб виплачуються членам їх сімей, а в разі їх відсутності — включаються до складу спадщини.

Стаття 41. Страхові виплати у разі перебування особи, яка їх одержує, в особливих умовах

Потерпілим, які проживають у будинках-інтернатах для громадян похилого віку та інвалідів, пансіонатах для ветеранів війни та праці, щомісячні суми страхових виплат перераховуються на рахунок зазначених установ з виплатою різниці між сумою страхової виплати та вартістю утримання в них, але не менш як 25 відсотків призначеної суми страхової виплати (втраченого заробітку).

Якщо на утриманні потерпілого, який проживає у будинку-інтернаті для громадян похилого віку та інвалідів, пансіонаті для ветеранів війни та праці, є непрацездатні члени сім'ї, сума страхової виплати сплачується в такому порядку: на одну непрацездатну особу, яка перебуває на утриманні, — чверть, на двох — третина, на трьох і більше — суми страхової виплати. Частина суми страхової виплати, що залишається після відрахування вартості утримання в цих установах, але не менш як 25 відсотків, виплачується потерпілому.

Суми страхових виплат, нараховані особі, яка їх одержує в період її перебування в дитячому будинку, закладі інтернатного типу, перераховуються на спеціальний рахунок і виплачуються їй після закінчення навчання у цьому закладі.

У разі відбування потерпілим покарання у вигляді позбавлення волі належні йому суми страхових виплат перераховуються на спеціальний рахунок і виплачуються йому після звільнення з місця позбавлення волі, а особи, які перебувають на утриманні потерпілого, одержують виплати в установленому порядку.

У разі виїзду потерпілого або осіб, які мають право на страхові виплати, на постійне місце проживання за межі України визначені на зазначені цілі суми переказуються Фондом соціального страхування від нещасних випадків на їх адресу в порядку, передбаченому міждержавними угодами.

Стаття 42. Зберігання справ про страхові виплати

Копії рішень Фонду соціального страхування від нещасних випадків або суду про призначення страхових виплат, заяви потерпілих та інших заінтересованих осіб про призначення виплат з усіма необхідними документами зберігаються Фондом соціального страхування від нещасних випадків.

Через два роки після припинення страхових виплат зазначені справи передаються на постійне зберігання до архівних установ у порядку, визначеному законодавством.

РОЗДІЛ VIII ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗАСТРАХОВАНОГО ТА РОБОТОДАВЦЯ ЯК СТРАХУВАЛЬНИКА

Стаття 43. Права застрахованого

Застрахований має право:

1) брати участь на виборній основі в управлінні страхуванням від нещасних випадків;

2) бути повноважним представником застрахованих працівників і вимагати від Фонду соціального страхування від нещасних випадків виконання своїх обов'язків щодо соціального захисту потерпілих;

3) брати участь у розслідуванні страхового випадку, у тому числі з участю представника профспілкового органу або своєї довіреної особи;

4) у разі настання страхового випадку одержувати від Фонду соціального страхування від нещасних випадків виплати та соціальні послуги, передбачені статтею 21 цього Закону;

5) на послуги медичної реабілітації;

6) на послуги професійної реабілітації, включаючи збереження робочого місця, навчання або перекваліфікацію, якщо загальна тривалість професійної реабілітації не перевищує двох років;

7) на відшкодування витрат при медичній і професійній реабілітації на проїзд до місця лікування чи навчання і назад, витрат на житло та харчування, транспортування багажу, на проїзд особи, яка його супроводжує;

8) на послуги соціальної реабілітації, включаючи придбання автомобіля, протезів, допомогу у веденні домашнього господарства, що надаються відповідно до законодавства;

9) отримувати безоплатно від Фонду соціального страхування від нещасних випадків роз'яснень з питань соціального страхування від нещасного випадку.

У разі смерті потерпілого члени його сім'ї мають право на одержання від Фонду соціального страхування від нещасних випадків страхових виплат (одноразової допомоги, пенсії у зв'язку з втратою годувальника) та послуг, пов'язаних з похованням померлого.

Стаття 44. Обов'язки застрахованого

Застрахований зобов'язаний:

1) знати та виконувати вимоги законодавчих та інших нормативно-правових актів про охорону праці, що стосуються застрахованого, а також додержуватися зобов'язань щодо охорони праці, передбачених колективним договором (угодою, трудовим договором, контрактом) та правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства;

2) у разі настання нещасного випадку або професійного захворювання:

а) лікуватися в лікувально-профілактичних закладах або у медичних працівників, з якими Фонд соціального страхування від нещасних випадків уклав угоди на медичне обслуговування;

б) додержувати правил поведінки та режиму лікування, визначених лікарями, які його лікують;

в) не ухилятися від професійної реабілітації та виконання вказівок, спрямованих на якнайшвидше повернення його до трудової діяльності;

г) своєчасно повідомляти робочий орган виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків про обставини, що призводять до зміни розміру матеріального забезпечення, складу соціальних послуг та порядку їх надання (зміни стану непрацездатності, складу сім'ї, звільнення з роботи, працевлаштування, виїзд за межі держави тощо).

Стаття 45. Права та обов'язки роботодавця як страхувальника

Роботодавець як страхувальник має право:

1) брати участь на виборній основі в управлінні страхуванням від нещасних випадків;

(Закінчення на 10-й стор.).

(Початок на 6—9-й стор.).

2) вимагати від Фонду соціального страхування від нещасних випадків виконання обов'язків Фонду щодо організації профілактики нещасних випадків і професійних захворювань та соціального захисту потерпілих;

3) оскаржувати рішення працівників Фонду соціального страхування від нещасних випадків у спеціальних комісіях з питань вирішення спорів при виконавчій дирекції Фонду та при її робочих органах;

4) брати участь у визначенні йому знижок чи надбавок до страхового тарифу;

5) захищати свої права та законні інтереси, а також права та законні інтереси застрахованих, у тому числі в суді.

Роботодавець як страхувальник зобов'язаний:

1) своєчасно реєструватися у Фонді соціального страхування від нещасних випадків;

2) своєчасно та повністю сплачувати в установленому порядку страхові внески до Фонду соціального страхування від нещасних випадків;

3) інформувати робочий орган виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків:

а) про кожний нещасний випадок або професійне захворювання на підприємстві;

б) про зміну технології робіт або виду діяльності підприємства для переведення його до відповідної групи тарифів небезпеки;

в) не пізніш як за два місяці — про ліквідацію підприємства;

4) щорічно подавати робочому органу виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків відомості про чисельність працівників, річну суму заробітної плати, річний фактичний обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг), кількість нещасних випадків і професійних захворювань на підприємстві за минулий календарний рік;

5) безоплатно створювати всі необхідні умови для роботи на підприємстві представників Фонду соціального страхування від нещасних випадків;

6) повідомляти працівникам підприємства адресу та номери телефонів робочого органу виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків, а також лікувально-профілактичних закладів та лікарів, які за угодами з цим Фондом обслуговують підприємство.

Порядок і строки подання відомостей, передбачених пунктами 3 і 4 частини другої цієї статті, визначаються Фондом соціального страхування від нещасних випадків.

РОЗДІЛ IX ФІНАНСУВАННЯ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ

Стаття 46. Система фінансування та джерела коштів Фонду соціального страхування від нещасних випадків

Фонд соціального страхування від нещасних випадків провадить збір та акумулювання страхових внесків, має автономну, незалежну від будь-якої іншої, систему фінансування.

Фінансування Фонду соціального страхування від нещасних випадків здійснюється за рахунок:

внесків роботодавців: для підприємств — з віднесенням на валові витрати виробництва, для бюджетних установ та організацій — з асигнувань, виділених на їх утримання та забезпечення;

капіталізованих платежів, що надійшли у випадках ліквідації страхувальників;

прибутку, одержаного від тимчасово вільних коштів Фонду на депозитних рахунках;

коштів, одержаних від стягнення відповідно до законодавства штрафів і пені з підприємств, а також штрафів з працівників, винних у порушенні вимог нормативних актів з охорони праці;

добровільних внесків та інших надходжень, отримання яких не суперечить законодавству.

Працівники не несуть ніяких витрат на страхування від нещасного випадку.

Кошти на здійснення страхування від нещасного випадку не включаються до складу Державного бюджету України, використовуються виключно за їх прямим призначенням і зараховуються на єдиний централізований рахунок Фонду соціального страхування від нещасних випадків в установах банків, визначених Кабінетом Міністрів України для обслуговування коштів Державного бюджету України, або спеціалізованого банку, який обслуговує фонди соціального страхування.

Умови, порядок обслуговування, гарантії збереження коштів Фонду соціального страхування від нещасних випадків визначаються договором між банком, виконавчою дирекцією цього Фонду та Кабінетом Міністрів України.

Стаття 47. Страхові тарифи, розміри та порядок здійснення страхових внесків до Фонду соціального страхування від нещасних випадків

Страхові тарифи, диференційовані по групах галузей економіки (видах робіт) залежно від класу професійного ризику виробництва, встановлюються законом.

Сума страхових внесків страхувальників до Фонду соціального страхування від нещасних випадків повинна забезпечувати:

фінансування доходів, спрямованих на вирішення завдань, передбачених статтею 1 цього Закону;

створення відповідно до пункту 9 частини сьомої статті 17 цього Закону резерву коштів Фонду для забезпечення його стабільного функціонування;

покриття витрат Фонду, пов'язаних із здійсненням соціального страхування від нещасного випадку.

Розміри страхових внесків страхувальників обчислюються у відсотках:

1) для підприємств — до річного фактичного обсягу реалізованої продукції (робіт, послуг), за винятком суми податку на додану вартість і акцизного збору;

2) для бюджетних установ та організацій — до річної суми фактичних витрат на оплату праці та інших виплат найманим працівникам, що підлягають обкладенню прибутковим податком з громадян.

Розмір страхового внеску залежить від класу професійного ризику виробництва, до якого віднесено підприємство, знижки до нього (за низькі рівні травматизму, професійної захворюваності та належний стан охорони праці) чи надбавки (за високі рівні травматизму, професійної захворюваності та неналежний стан охорони праці).

Розмір зазначеної знижки чи надбавки не може перевищувати 50 відсотків страхового тарифу, встановленого для відповідної галузі економіки (виду робіт).

Розрахунок розміру страхового внеску для кожного підприємства провадиться Фондом соціального страхування від нещасних випадків відповідно до Порядку визначення страхових тарифів для підприємств, установ та організацій на загальнообов'язкове соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Страхувальник здійснює страховий внесок у Фонд соціального страхування від нещасних випадків у порядку і строки, які визначаються страховиком.

Залишки сум від можливого перевищення доходів над витратами Фонду за підсумками фінансового року використовуються для коригування (зменшення) суми внесків страхувальників.

Якщо на страхувальника протягом календарного року накладався штраф за порушення законодавства про охорону праці, він втрачає право на знижку страхового тарифу.

Суми надбавок до страхових тарифів і штрафів сплачуються страхувальником із суми прибутку, а при відсутності прибутку відносяться на валові витрати виробництва; для бюджетних установ та організацій — із коштів на утримання страхувальника.

У разі систематичних порушень нормативних актів про охорону праці, внаслідок чого зростає ризик настання нещасних випадків і професійних захворювань, підприємство у будь-який час за рішенням відповідного робочого органу виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на основі відповідного подання страхового експерта, який обслуговує це підприємство, може бути віднесено до іншого, більш високого класу професійного ризику виробництва. Цей захід може мати і зворотну дію, але з початку фінансового року.

Органи Фонду соціального страхування від нещасних випадків мають право проводити в порядку, визначеному законодавством України планові та позапланові виїзні перевірки фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємницької діяльності щодо сплати та цільового використання ними збору на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасних випадків.

Щорічні та позапланові аудиторські перевірки щодо сплати та цільового використання збору загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків, що проводяться за рішенням наглядової ради, здійснюють незалежні аудиторські організації. До перевірки можуть бути залучені державні податкові адміністрації.

Юридичні та фізичні особи, що здійснюють операції з коштами загальнообов'язкового державного соціального страхування, зобов'язані представляти контролюючим органам необхідні документи та відомості, що належать до сфери їх діяльності.

Стаття 48. Бухгалтерський облік та звітність Фонду соціального страхування від нещасних випадків

Фонд соціального страхування від нещасних випадків з додержанням вимог законодавства за погодженням з спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади та Національним банком України розробляє інструкцію про порядок перерахування, обліку та витрачання страхових коштів, здійснення платежів, ведення бухгалтерського обліку і звітності та іншої документації, що стосується його діяльності.

Фонд соціального страхування від нещасних випадків у встановленому порядку складає звіт про свою страхову діяльність, стан охорони праці в народному господарстві, соціальний захист потерпілих на виробництві, використання страхових коштів і щорічно до 1 березня подає його відповідно спеціально уповноваженим центральним органам виконавчої влади та публікує у пресі.

Стаття 49. Взаємовідносини органів соціального страхування від нещасних випадків та платників страхових зборів з банківськими установами

Установи банків відкривають розрахункові (поточні) рахунки платникам страхових зборів за умови пред'явлення документа, що підтверджує реєстрацію платника соціальних страхових внесків, а інші рахунки, включаючи валютні, позикові, депозитні та інші, при пред'явленні ними документа про повідомлення органів Фонду соціального страхування від нещасних випадків щодо намірів платника страхових внесків відкрити відповідні рахунки.

Платники страхових внесків одночасно із запитом коштів на оплату праці надають установі банку платіжні доручення на перерахування страхових внесків до Фонду соціального страхування від нещасних випадків, без яких кошти на оплату праці не видаються.

У разі несвоєчасного зарахування або перерахування на рахунки Фонду з вини установ банків страхових зборів, пені, штрафів та інших фінансових санкцій ними сплачується пеня за кожний день прострочення платежу у розмірі подвійної річної облікової ставки Національного банку України.

РОЗДІЛ X ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ФОНДУ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ, СТРАХУВАЛЬНИКІВ, ЗАСТРАХОВАНИХ, А ТАКОЖ ОСІБ, ЯКІ НАДАЮТЬ СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ, ЗА НЕВИКОНАННЯ СВОЇХ ОБОВ'ЯЗКІВ. ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

Стаття 50. Відповідальність Фонду соціального страхування від нещасних випадків за невиконання або неналежне виконання умов страхування

Фонд соціального страхування від нещасних випадків несе відповідальність згідно із законодавством за шкоду, заподіяну застрахованим особам внаслідок невиконання, несвоєчасного або неналежного виконання умов страхування, встановлених законодавством.

Працівники Фонду соціального страхування від нещасних випадків за порушення законодавчих або інших нормативно-правових актів про страхування від нещасного випадку несуть відповідальність згідно із законодавством України.

Стаття 51. Відповідальність осіб, які надають соціальні послуги

Заклади охорони здоров'я, заклади професійної реабілітації та громадяни, які надають соціальні послуги застрахованим особам, несуть цивільно-правову відповідальність за шкоду, заподіяну застрахованим особам або Фонду соціального страхування від нещасних випадків внаслідок фальсифікації даних про обсяги та якість наданих послуг.

Достовірність зазначених у документах даних, передбачених частиною першою цієї статті, перевіряється виконавчою дирекцією Фонду соціального страхування від нещасних випадків.

Стаття 52. Відповідальність страхувальника за невиконання своїх обов'язків

Страхувальник несе відповідальність за шкоду, заподіяну застрахованому або Фонду соціального страхування від нещасних випадків внаслідок невиконання своїх обов'язків із страхування від нещасного випадку, відповідно до законодавства.

За прострочення сплати страхового внеску до Фонду соціального страхування від нещасних випадків із страхувальника стягується пеня згідно із законодавством.

За несвоєчасну сплату страхового внеску, несвоєчасне інформування Фонду соціального страхування від нещасних випадків про чисельність працівників, річний фактичний обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг), річну суму заробітної плати на підприємстві, нещасні випадки на виробництві та професійні захворювання, що сталися на підприємстві, про зміни технології робіт, виду діяльності підприємства або його ліквідацію страхувальник притягається до відповідальності згідно із законодавством.

Страхувальнику забороняється вчиняти будь-які дії, що можуть призвести до прийняття ним разом із застрахованою особою спільного рішення, яке може завдати шкоди цій особі.

Стаття 53. Відповідальність застрахованої особи за невиконання умов страхування

Застрахована особа несе відповідальність за невиконання своїх обов'язків щодо страхування від нещасного випадку згідно із законодавством.

Стаття 54. Інформація про страхування від нещасного випадку

Збирання, зберігання, використання та поширення інформації у сфері страхування від нещасного випадку здійснюється з додержанням вимог, передбачених законодавством про інформацію.

Перелік відомостей про застрахованих і страхувальників, необхідних для здійснення страхування від нещасних випадків, визначається правлінням Фонду соціального страхування від нещасних випадків.

Фонд соціального страхування від нещасних випадків зобов'язаний роз'яснювати населенню через засоби масової інформації права та обов'язки суб'єктів страхування від нещасного випадку, передбачені законодавством.

Фонд соціального страхування від нещасних випадків надає страхувальникам і застрахованим консультації з питань страхування від нещасного випадку на безоплатній основі.

Стаття 55. Вирішення спорів

Спори щодо суми страхових внесків, а також щодо розміру шкоди та прав на її відшкодування, накладення штрафів та з інших питань вирішуються в судовому порядку. За бажанням заінтересована особа може звернутися з питань вирішення спору до спеціальної комісії при виконавчій дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків. До складу цієї комісії на громадських і паритетних засадах входять представники держави, застрахованих осіб і страхувальників.

Такі ж комісії на тих же засадах створюються при робочих органах виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків із залученням представників місцевих органів виконавчої влади, застрахованих осіб і страхувальників.

Положення про діяльність і персональний склад цих комісій затверджується правлінням Фонду соціального страхування від нещасних випадків.

Рішення комісії при робочому органі виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків може бути оскаржено до комісії, створеної при виконавчій дирекції цього Фонду, а рішення останньої — до його правління.

РОЗДІЛ XI ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2001 року.

2. До приведення законодавства України у відповідність із цим Законом законодавчі та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Установити, що:

відшкодування шкоди, медична, професійна та соціальна реабілітація провадяться Фондом соціального страхування від нещасних випадків також зазначеним у статті 8 цього Закону особам, які потерпіли до набрання ним чинності та мали право на зазначені страхові виплати і соціальні послуги;

уся заборгованість потерпілим на виробництві та членам їх сімей, яким до набрання чинності цим Законом підприємства, установи та організації не відшкодували матеріальної та моральної (немайнової) шкоди, заподіяної ушкодженням здоров'я, повинна бути виплачена Фондом соціального страхування від нещасних випадків з сьомого місяця після набрання чинності цим Законом і до 1 січня 2003 року згідно з графіком, затвердженим Кабінетом Міністрів України та погодженим з профспілковими об'єднаннями;

у Державному бюджеті України щорічно передбачаються кошти для часткового покриття витрат Фондом соціального страхування від нещасних випадків, що спрямовуються на страхові виплати потерпілим на виробництві та членам їх сімей, які не отримали їх до набрання чинності цим Законом;

кожний роботодавець повинен зареєструватися в робочому органі виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків у строк, встановлений цим Фондом;

передача документів, що підтверджують право працівника на страхову виплату, інші соціальні послуги внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання, а також розміри цієї виплати та послуг здійснюється підприємствами Фонду соціального страхування від нещасних випадків по акту. Форма акта, перелік документів, а також строк передачі встановлюються Фондом;

Фонд соціального страхування від нещасних випадків є правонаступником державного, галузевих та регіональних фондів охорони праці, передбачених статтею 21 Закону України «Про охорону праці», які ліквідуються.

4. Кабінету Міністрів України:

здійснити організаційно-фінансові заходи, які забезпечать функціонування Фонду соціального страхування від нещасних випадків згідно з цим Законом;

передбачити в Державному бюджеті України на 2000 рік фінансування Фонду соціального страхування від нещасних випадків у розмірі 15,3 млн. гривень на організаційні заходи щодо створення системи соціального страхування від нещасних випадків;

забезпечити Фонд соціального страхування від нещасних випадків необхідними службовими приміщеннями, оргтехнікою, телефонним зв'язком, автотранспортом, а також передачу йому в установленому порядку мережі навчальних, лікувально-профілактичних та реабілітаційних закладів;

підготувати та подати до 1 серпня 2000 року до Верховної Ради України проект Закону України про страхові тарифи;

разом з Комітетом Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів у відповідність із цим Законом;

привести свої рішення у відповідність із цим Законом;

розробити нормативно-правові акти, передбачені цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади України їх нормативних актів, що суперечать цьому Закону.

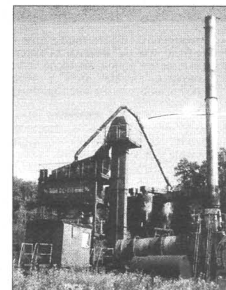
Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
23 вересня 1999 року.
№ 1105-XIV.

Армія вийшла з лісу...

Не одне десятиліття Хмельницька ракетна дивізія стратегічного призначення тримала західний світ під своїм прицілом. І той «загниваючий захід» став думати-гадати, як вибратися з-під смертельного «ковпака». На програму «Війна без пострілу» кинули мільярди грошей, залучили найталановитіших спеціалістів різних профілів, працювали роками.

І ось маємо, як казав Леонід перший, те що маємо. Роззброїлися. Полк за полком почали покидати лісові масиви. На радощах американці пообіцяли виділити грошенята на рекультивацію угідь, що були під стратегічними об'єктами. Насправді Україна отримала дулю з маком. А тим часом військовики заходилися продавати армійське майно, зарите в землю, пристосоване в ангарах тощо.

Хмельницький міський голова Михайло Чекман у розпал торговельної кампанії умовляв командування передати в комунальну власність асфальтний завод, розміщений у ліску, на околиці обласного центру. Та отримав те, що Україна від американців.

Завод, споруджений за державний кошт, пішов у приватні руки. Що можна було — дорозпродали, перепродали. І тепер уже неможливо встановити власника.

Але можна побачити результат — у лісі самі руїни. Та це не єдиний збиток. Дуже понівечена і природа — ліс розритий окопами і траншеями, забруднений металобрухтом та армійським мотлохом, обплутаний колючим дротом. Хоч «натовський наступ» відбувся без жодного пострілу, ознаки жорстокої битви двох систем залишаться ще на довгі роки. Як засторога наступним поколінням — перш ніж раз відрізати, треба сім разів відміряти. Аби не залишитись ошуканими, як нині.

Армія з лісу вийшла під переможні фанфари Заходу. Тепер зайти у нього можна тільки з сиренами військ Міністерства з надзвичайних ситуацій. А поки що покинуте князівство гордо обходить Рябко. Ну що за життя собаче настало?..

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницька область.

Дешево їдеш — недалеко заїдеш

Конфлікт

У Полтаві — транспортна криза, яка спричинила соціальний вибух. А розпочалось усе з ейфорії, коли з початку осені пасажирів зустріла «уцінена» до 25 коп. вартість проїзду на всіх видах громадського транспорту.

Та вже наступного дня з'ясувалося, що радість була передчасна, бо у відповідь на розпорядження міської влади основна частина приватного пасажирського транспорту — автобуси й мікроавтобуси — не виїхала на лінію. Категорично відмовившись надавати послуги за нових умов, вони оголосили «стоячий» страйк. Тривалі переговори, які вели з мітингуючими представники транспортного відділу міськвиконкому, нічого, по суті, не дали. Передусім тому, що сторони говорили різними мовами. І через кілька днів «таксисти» організованою колоною прибули до міськвиконкому за чіткими поясненнями і зі своїми вимогами. Розмова була короткою і закінчилася відмовою влади піти бодай на якісь поступки. А терміново проведене засідання депутатської комісії підтвердило обгрунтованість і законність переходу всіх транспортних засобів на єдину проїзну вартість. Відповідним службам і установам було доручено контролювати порядок оплати, а також докласти зусиль для забезпечення виходу на лінію максимальної кількості транспорту всіх форм власності.

Тим часом протест власників «маршруток» став набувати дедалі організованіших форм. Зареєстрована ще в червні минулого року їхня спілка «Вікторія» лише за два дні протистояння з владою збільшилася з 30 до 120 членів. Пікети з'явились і біля облдержадміністрації, та протистояння не вдалося усунути й досі. Сторони перейшли до «позиційної» боротьби: влада залучає в «союзники» населення й цілі трудові колективи, які задоволені здешевленням проїзду і заявляють про це в ЗМІ. Бунтівні водії збираються оскаржувати розпорядження в суді. Дехто, щоправда, не витримав тиску і прийняв нові умови роботи. Хоча вони справді невигідні. З прийняттям розпорядження міська влада, по суті, позбавила полтавців можливості користуватись альтернативним видом транспорту. Кожен із водіїв щомісяця сплачує до місцевого бюджету 70—105 грн. за фіксований патент і ще 37 — на облаштування зупинок. Перевізники самі собі створили робочі місця і надали роботу іншим водіям. І навіть коли ціни на бензин підскочили втричі, вони не підвищували вартість проїзду. А тепер кожен виїзд на маршрут — збитковий.

Неоднозначно позначилась ситуація і на великих підприємствах-перевізниках. У міському тролейбусному управлінні після першого збільшення пасажиропотоку і зростання виручки майже на 40 відсотків нині все повертається на «круги своя». В АТП-15362 постійно контролюють рентабельність перевезень, і якщо підприємство почне зазнавати збитків, автобуси (а це економні «Вольво») з парку не вийдуть. Така позиція керівництва. Колегам із АТП-15327 набагато важче —доводиться щодня збільшувати кількість машин на маршрутах, а за умов подорожчання бензину це вже невигідно. В АТП гадають, що довго вони не протримаються.

А що пасажири? Найбільше потерпають мешканці мікрорайону Сади-2, транспортний зв'язок з яким вже неможливий без допомоги маршруток. Не солодко й іншим, бо знову поїздки перетворилися на справжню муку —черги, зриви графіків поїздок. Проте все це нині надається дешевше — всього за 25 копійок. От і визнач: кому і яка від усього того вигода?

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Оголошення

У номер

✔ **Київ**

А в салоні — пістолет

"Голос України" вже розповідав про лауреатів щоквартального огляду-конкурсу, організованого УДАІ МВС України та газетою, — майорів міліції В. Червяка, Ю. Дмитрука та прапорщика міліції О. Соколовського, які працюють в 4-й окремій роті полку ДПС ДАІ ГУ МВС України в Київській області.

Нещодавно герої публікації знов відзначилися. Біля села Бузова, де чергували В. Червяк та О. Соколовський, було зупинено автомобіль "Ауді-200" з литовськими номерними знаками, що перевищив дозволену швидкість. Четверо молодиків, які сиділи в салоні, міліціонерам видалися підозрілими. А коли ще й водій показав чужі документи на автомобіль, сумніви геть розвіялися. Машину порушника разом із пасажирами було доставлено до чергової роти.

Під час огляду з салону вилучено пістолет іноземного виробництва з п'ятьма бойовими патронами, наркотичну сировину та ще й комплект державних номерних знаків Білорусі. Проти затриманих трьох хмельничан та мешканця Кременчука порушено кримінальну справу.

✔ **Львів**

Відсвяткували й отримали вихідний

За прикладом прадідів, які 1 листопада 1918 року проголосили утворення Західно-Української Народної Республіки, молодіжні організації Львова з нагоди річниці великої події провели історично-навчальні ігри "Листопадовий чин" та "Оборона Львова". Історичній даті були присвячені віче біля Народного дому та урочистий вечір у театрі ім. Марії Заньковецької. А робочий день перенесли з 1-го на 13 листопада — за рекомендацією облдержадміністрації і згодою трудових колективів.

✔ **Дніпропетровськ**

І в глибинці стане затишно

На Дніпропетровщині введено у дію магістральний газопровід Межова — Покровське. Лише нинішнього року тут прокладено мало не півтори сотні кілометрів мереж до найвіддаленіших населених пунктів. У найближчі два роки передбачено повністю завершити газифікацію в області.

✔ **Луганськ**

Коти без роботи не сидітимуть

У рік Кота однойменним тваринам, яких заведено першими запускати в нову оселю, подекуди доводиться працювати не покладаючи лап. Це стосується й Луганщини, де втілюється в життя програма підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім». Сільські забудовники продовжують отримувати пільгові кредити із попередньо створеного спеціального фонду. Майже 300 тисяч гривень з початку року надійшло індивідуальним забудовникам Троїцького району. Як наслідок, тут вже зведено 11 нових будинків, а до кінця року їх кількість збільшиться до трьох десятків. Паралельно йде також газифікація. Отож коти-«першопрохідці» без роботи не сидітимуть.

✔ **Фотофакт**

На Лисичанському заводі «Строммашина», що на Луганщині, налагоджено виробництво маслопресів, які мають неабиякий попит у фермерів та кооператорів.

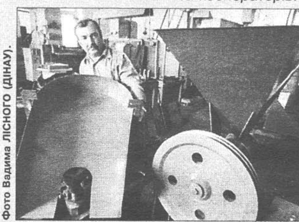

Фото Вадима ЛІСНОГО (ДІНАУ).

Від солодкого запахло смаженим

Перспектива на врожай-2000 — дефіцит білого піску

Перспектива

Добра новина, якщо вірити мінагропромівським зведенням, — у загальнодержавному масштабі викопано 98 відсотків буряків. Нехай велика частка їх лежить у полі і через дефіцит «горючки» ніяк не доїде до цукроварень — та все-таки не в землі. Тепер інша інформація, менш оптимістична: в країні зварено 1,2 мільйона тонн білого піску, а, за прогнозами від Національної асоціації «Укрцукор», цього сезону його буде вироблено десь 1,5 мільйона. Негусто, якщо навіть порівнювати з торішніми 1,8 мільйона. Коли зіставити з улюбленим аналітиками 91 роком (4,7 млн. тонн), то ніяка ми не цукрова держава. Ще одна підстава до такого висновку — оті півтора мільйона українці щороку і споживають. Тобто щоб з'їсти — солодке буде, але не продати за кордон. Втім, лихо не без добра: не треба тепер відшуковувати ринків збуту і перейматися проблемою, як би експортувати лишки до Росії.

Що далі? У високих кабінетах у майбутнє саме тепер заглядають не охоче. Солодка тема — пісня надто сумна. Бо перспектива на врожай-2000 — дефіцит білого піску, і тоді вже доведеться шукати ринки, де б його подешевше придбати. Цілком вірогідно, цукрові негаразди врешті-решт виллються у проблеми продовольчої безпеки.

Галина КВІТКА.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Буряківництву, схоже, гаплик

Підсумки

Нинішній буряковий лан Сумщини нагадує жебрацьку свитину. Скажімо, з недавніх 125 тисяч гектарів цього року заледве набралося 50 тисяч, та ще й середня врожайність кожного — 130 центнерів проти колишніх стабільних 270. Однак і цей мізер через обмаль техніки і пального добра третина господарств області копала вручну. Разом з ними мучилися цієї осені десятки тисяч городян. Відтак 95 відсотків врожаю ще до заморозків були доставлені на цукропереробні підприємства. Але бити в литаври завчасно. Швидше навпаки. Якщо 10 років тому Сумщина щорічно видавала «на-гора» 3 мільйони тонн солодкого кореня, а 5 років тому —півтора мільйона тонн, то в нинішньому не подужала й 650 тисяч тонн.

Хто ж пустив «під ніж» галузь?

— «Добродії»-партнери і ті, хто стоїть за ними, — вважає Олексій Галушко, голова КСП «Батьківщина» Лебединського району. — Три шкури з беззахисного селянина деруть: за мінеральні добрива, гербіциди, запасні частини. Додайте сюди ще «благодійні» ціни на бензин і солярку. Ось куди зникає вироблене молоко, м'ясо, яйця, вирощений урожай, зароблений цукор. Улітку розраховуємося за весняні кредити, восени — за літні й осінні. І так рік у рік, наче змилених коней з піною на губах, ганяють нас посередники замкненим колом: ні вирватися, ні зупинитися не дають. Як цього року не старалися, як не надривали жили, а підсумковий баланс фактично нульовий. І з кожним роком ситуація погіршується. Тож про нову техніку вже й думати перестали. Якщо держава й надалі з такою "турботливою ніжністю" захищатиме сільгоспвиробника, від села невдовзі тільки ріжки та ніжки залишаться.

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

Тенденції

Рік та рік — і пісок зник

На Тернопіллі, як свідчить статистика, виробництво цукру падає з року в рік. Та й урожайність буряків — 180-203 центнери з гектара — сміховинна порівняно з часами, коли гектар давав 500 центнерів солодких коренів.

Як повідомили в дирекції ЗАТ "Тернопільський агропромисловий комплекс", цього сезону планується отримати і переробити понад мільйон тонн корінців, зварити 120 тис. цукру. У 1990 році область збирала 3,3 млн. тонн буряків і виробляла 443,8 тис. тонн цукру.

Галина СТОРОЖУК.

Тернопільська область.

Ноу-хау

Уранці — корінці, ввечері — цукор

Оригінальну новинку для прискорення «жнив» на бурякових плантаціях запровадили цукровари Волині. Кожен, хто здав на підприємство солодкі корені, повідомляє ДІНАУ, може того самого дня одержати за них цукор. Ініціатором такої схеми розрахунків з сільгоспвиробниками став «Гнідавський цукрозавод».

Зволікання з розрахунками за здану сировину, яке нерідко трапляється на заводах, часто-густо гальмувало не лише саме збирання буряків, а й впливало на вибір підприємства. Скажімо, на тому самому ВАТ «Гнідавський цукрозавод» аж до весни за «валютою» у 50-кілограмових мішках стояли довжелезні черги авто колективних господарств. Чимало підприємств так і не одержали цукор за здані буряки. Бо його не мав і сам завод, котрий віддав білий пісок комерсантам за пальне. Щоб повернути довіру до свого підприємства, новий директор Гнідавського заводу Віктор Кобер і запровадив щоденний розрахунок з товаровиробниками.

Одні вже відпочивають, іншим ще треба грати

Футбол

Першість України. Друга ліга. 13-й тур. Група «А»: «Система-Борекс» — «Динамо» — 1:2, «Карпати-2» — «Папірник» — 3:1, «Нафтовик» — «Динамо-3» — 0:0, «Галичина» — «Газовик» — 1:0, «Енергетик» — «Цементник-Хорда» — 3:1, ФК «Калуш» — «Буковина» —0:4, «Верес» — «Поділля» — 1:4, «Прикарпаття-2» — «Нива» — 0:0. Лідирують: «Поділля» — 28 очок, «Динамо» — 26.

Група «Б»: «Віктор» — «Металург-2» — 0:0, «Чорноморець» — «Олімпія ЦК АЕС» — 2:1, «Оболонь-ППО-2» — «Портовик» — 3:1, «Титан» — «Гірник-Спорт» — 1:4, «Торпедо» — «Кривбас-2» — 0:2, «Зірка-2» — «Борисфен» — 1:2, «Рігонда» —«Кристал» — 0:1. Лідирують: «Оболонь-ППО-2» — 29 очок, «Борисфен» — 28 (має гру в запасі).

Група «В»: «Металіст-2» — «Арсенал» — 2:0, «Адомс» — «Ворскла-2» — 2:1, «Авангард» — «Оскіл» — 1:0, ФК «Миргород» — «Зоря» — 0:3, «Шахтар» — «Десна» —1:0, «Машинобудівник» — «Кремінь» — 1:2, «Дніпро-2» — «Електрон» +:-. Лідирують: «Дніпро-2 і «Адомс» —по 27 очок.

Команди груп «Б» (за винятком «Титана» і «Борисфена», які зіграють між собою 6 листопада) та «В» йдуть на зимові канікули, а у групі «А», де виступають 16 команд, буде проведено ще два тури. Ігри 14-го туру відбудуться 4 листопада.

Лише результати

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 14-й тур.

«Прикарпаття» — «Карпати». 3:1. 9 000. Забранський, 18, Танасюк, 75, власні ворота, Атаманчук, 87 —Шаран, 38.

«Нива» — ЦСКА. 2:2. 4 200. Кайдарашвілі, 53, з пенальті, 88 — Мусолітін, 41, з пенальті, Анненков, 47. На 8-й хвилині Кривий («Н») не реалізував пенальті.

«Кривбас» — «Таврія». 2:1. 15 000. Монарьов, 18, Мороз, 20, з пенальті — Єсін, 11.

«Ворскла» — «Зірка». 1:1. 6 100. Мелащенко, 50 —Заяць, 43.

«Динамо» — 31 очко, «Кривбас» — 30, «Ворскла» — 24, «Металург» Зп, «Шахтар» — по 22, «Карпати» — 21, «Металіст», «Металург» Д — по 20, «Металург» М — 19, ЦСКА — 18, «Таврія» — 16, «Дніпро» — 13, «Чорноморець», «Нива», «Прикарпаття» — по 11, «Зірка» — 6.

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 236694.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311205.
1 2 3 4 5 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок —441-88-23; телефакс —224-72-54; відділ реклами — 441-86-50, 441-89-34, 441-89-44; телефакс —449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець — Верховна Рада України